

Kedves Barátaim! Öregdiáktársaim!

A Magyar Piarista Diákszövetség Elnökségével egyeztetve Szövetségünk ez évi rendes Közgyűlését 2025. május 24-én, szombat délelőtt 10 órára összehívom. Helyszíne a Duna-parti Piarista Kápolna (Budapest V. Piarista utca 1., bejárat a Gimnázium főkapuján). A lift használatát a rászorulóknak részére biztosítjuk.

A fenti időpontban megállapított határozatképtelenség esetén a közgyűlést azonos napirendi pontokkal ugyanezen a napon délelőtt 11 órára hívom össze. Ez a megismételt közgyűlés már a megjelentek számától függetlenül határozatképesnek minősül.

A közgyűlés napirendje:

1. Szentmise.
2. Megnyitó, üdvözlés, a levezető elnök, jegyzőkönyvvezető és hitelesítők megválasztása.
3. A napirend elfogadása.
4. Az írásbeli beszámolóknak szóbeli kiegészítése, vita és határozathozatal.

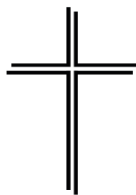
- I. elnöki beszámoló
- II. főtitkári beszámoló
- III. választmányi elnöki beszámoló.
5. Az MPDSz 2024. évi beszámolójának és a közhasznúsági mellékletnek, valamint a Felügyelő Bizottság jelentésének ismertetése és elfogadása – Vita és határozathozatal.
6. Az MPDSz 2025. évi költségvetésének ismertetése és elfogadása – Vita és határozathozatal.
7. Kitüntetések átadása.

A beszámolókhöz kapcsolódó írásbeli anyagok a közgyűlés előtt megtekinthetők lesznek a honlapunkon (mpdsz.hu).

Budapest, 2025. április 29.

Sóhaj Róbert s.k.
A Választmány elnöke

dr. Jelenits István piarista szerzetes, gimnáziumi, főiskolai és egyetemi tanár, néhai piarista tartományfőnökre emlékezünk

„Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt,
s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok.”
Dán 12,3

A Piarista Rend Magyar Tartománya a feltámadásba vetett élő hittel tudatja, hogy

az Úr Föltámadásáról nevezett

Dr. Jelenits István

piarista atya, nyugalmazott gimnáziumi, főiskolai és egyetemi tanár életének 92.,
szerzetességének 70., papságának 65. évében
2024. szeptember 26-án szentségekkel megerősítve csendesen elhunyt.

Kedves halottunktól 2024. október 15-én, kedden 13 órakor veszünk végső búcsút
a Fiumei Úti Nemzeti Sírkertben. (1086 Budapest, Fiumei út 16-18.)
Lelki üdvéért ugyanezen a napon 15 óra 30 perckor mutatunk be szentmisét
a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia-templomban. (1056 Budapest, Március 15. tér)

Rendtársunk 1932. december 16-án született Berettyóújfalun. A Budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett 1951-ben. 1955-ben végezte el az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar szakát. 1955-ben lépett be a piarista rendbe, négy év múlva pappá szentelték, és teológiai doktorrá avatták. 1960-tól hittant, valamint magyar nyelvet és irodalmat tanított a kecskeméti, később a budapesti piarista gimnáziumban, egészen 2003-ig. 1965-től bibliai tárgyakat is oktatott a fővárosban a Kalazantinumban, a rend hittudományi főiskoláján, 2000-től pedig annak utódintézményében, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. 1985–1995 között a piarista rend magyarországi tartományfőnöke volt. 1992-től éveken át tanított a gödi, illetve 1993-tól a váci piarista iskolában, később a váci Apó Vilmos Katolikus Főiskolán is. 1995-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának esztétikatanára, tanszékvezetője volt, 2015 óta professor emeritus. 1993–1997 között az Országos Köznevelési Tanács, 1998-tól 2003-ig a Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. igazgatóságának tagja, 1995 óta pedig a Pillinszky János Irodalmi és Művészeti Társaság elnöke volt. Munkáját és szolgálatát számos kitüntetéssel ismerték el.

Kedves Öregdiáktársak!

Egy ideje tudtuk, hogy nincs jó egészségi állapotban Jelenits tanár úr, mégis letaglózta közösségünket a szomorú hír 2024. szeptember 26-án, hogy 92 éves korában elhunyt dr. Jelenits István piarista szerzetes, egykori tartományfőnök, sokak szeretett Jelkója.

Örökké szívemben él az a pár perc, amikor néhány hónapja, egyik elnökségi ülésünk közben jött a „jóhír” a Tartományfőnökségről, „Jelkó kicsit jobban van”. Talán, egy rövid időre, ha gondoljuk, meglátogathatjuk. Az elnökségi ülés végén természetesen átvonultak az Elnökség tagjai Jelkó szobájába. Bár gyenge volt, sugárzó tekintettel és a jól ismert jelkós mosollyal fogadott minket. Pár percet töltöttünk csak nála, de azok a pillanatok örökké szívünkben élnek, hiszen az elmúlt évtizedek során jó kapcsolatot áptunk vele, ahogy ő is a Diákszövetséggel. Sokat tett az MPDSZ-ért, állandó vendégünk volt, részt vett szentmiséinken, ünnepségeinken, a piarista tetőterazon tartott borkóstoló- és grill partyjaink rendszeres résztvevője volt, és mindig hálatelt szívvel ünnepeltük közösen születésnapjait. A Jó Isten kegyelme, hogy a kilencvenet még jobb egészségi állapotban tudta velünk tölteni. Kedves emlékem, ahogy a Piarista Kápolnából lassan, járókerettel és némi segítséggel, de mosolyogva jött szeretett tanítványai közé beszélgetni, együtt lenni. Sokak számára ez volt az utolsó találkozás. vele A másik, meghatározó élményünk, amikor a Szerzetesrendi Iskolák Diákjainak Társasága (SZITA) centenáriumi ünnepségén megjelent, tolószékben ülve, már nagyon gyengén, másik szeretett piarista

szerzetesünk dr. Kerényi Lajos társaságában. Ahogy ott voltak, Jelkó ült, Lajos atya pedig szerényen meghúzódva a háttérben imára kulcsolt kézzel állt mögötte, kegyelmi pillanat volt. A jelenlévők közül sokan azóta is emlegetik, ahogy a tanár úr halk hangján köszöntötte a 100 éves évfordulóra egybegyűlteket. Köszönjük a Jó Istennek ezeket a meghatóan szép utolsó élményeket!

Egy régebbi, kedves emlék is eszembe jut. Tatán ünnepeltük az egykori piarista iskola fennállását, létrejöttét, ahová Izing Laci barátunk meghívására érkeztünk. Az egykor volt piarista épület dísztermében beszédet mondott Borián Tibor Sch. P., majd dr. Kerényi Lajos Sch. P. mesélt egykori tatai emlékeiről. Lajos atya szavai hallatára meglevenedett a kor, élethűen mesélte, ahogy tank üldözte őt a határban. És a jobbnál jobb ünnepi, előadások közül a legnagyobb élmény, amikor Jelkó élete talán legmeghatóbb beszédét mondta el. Elnézést kért a jelenlévőktől, öregdiákoktól, hogy a Piarista Rend Magyar Tartománya tartományfőnökeként anno nem vette vissza az egykor álmósított tatai épületet és nem indította itt újra a piarista nevelést. Beszélték, hogy többen „megorroltak” őrá ezért Tatán. Jelenits tanár úr kezeit tördelve, a tőle megszokott halk hangon, igen szépen helyretette az egykori indulatokat és szerintem megváltoztatta az akkorra leginkább szomorúsággá alakult hangulatot, mederbe terelve az egykori „tatai” ügyet. Csodálatos élmény volt ott is hallgatni őt. Örök emlék vagy Tanár Úr! Köszönünk mindent!

dr. Jelenits István piarista szerzetes urnája a ravatalon (Fiumei Úti Sírkert)

Fotó: dr. Mikecz Tamás

Az alábbiakban először Zsódi Viktor Sch. P. tartományfőnök Jelenits tanár úr temetésén elhangzott beszédét adjuk közre, majd dr. Erdő Péter bíboros, prímás, az Esztergom-Budapesti főegyházmegye érseke, Jelenits tanár úr egykori tanítványának, a temetést követő gyászmisén elmondott beszédének leirata következik (köszönet ezúton is a közzétételért a Magyar Kurír internetes oldalnak). A két beszéd után szemeztettem – a teljesség igénye nélkül – a Jelenits tanár úrról szóló megemlékezésekből. Fogadjátok szeretettel!

Nyugodjék békében!

Piarista öregdiák barátsággal,

*dr. Mikecz Tamás
és az az MPDSZ Sajtóbizottsága*

Zsódi Viktor Sch. P. tartományfőnök beszéde dr. Jelenits István temetésén

Kedves Gyászosok!

Az elmúlás, a gyász és a végső búcsú idején óhatatlanul előkerülhet mindannyiunkban a kérdés, hogy mi is az élet értelme? Jelenits tanár úr szavaival szeretnék erre már most válaszolni, ahogyan a mai napon oly sokszor idézzük fel őt gondolatainkban, beszélgetéseinkben, imáinkban és én ebben a beszédben is. Jelenits tanár úr válasza tehát: „Az ember életének az az értelme, hogy a világ nagyszerűségére, a lét értékére ráeszméljen; és örömeinek hangot adjon. Mondjuk úgy, hogy dicsőíti Istent, aki ezt a létet, ezt a világot létrehozta, s aki a maga valóságában a létnek ezt az értékét őrzi. Ez az értelme az emberi létnek.”

Az elmúlt napok számos megemlékezést tártak elénk Jelenits tanár úr életművéről, ahol nem csak általánosságban kereshettük az élet értelmét, hanem konkrétan Pista bácsi – hisz utóbb már csak így hívtuk a rendházban a Tanár Urat – egész életművében. Hangsúlyozták, hogy kimagasló teológusként, irodalomtörténészként és pedagógusként maradandót alkotott. Életműve nem csupán a katolikusok, hanem az egész nemzet számára mértékadó marad. Megemlégették, hogy a piarista hagyományokhoz híven ő is vallotta: a tudás legyen mindenkié, ezért a rendszerváltozás után legfőbb célja az volt, hogy újra megnyissa a rend iskoláit a kallódó, nehéz sorsú gyerekek előtt. Elmondták Jelenits atyáról, hogy talán a legismertebb személyisége volt az elmúlt évtizedek katolikus közoktatásának. Tanári munkája és papi szolgálata mellett könyvei, írásai, beszédei, előadásai nemzedékek számára adtak eligazítást az élet és hit fontos kérdéseiben. Mi magunk is tapasztalhattuk, hogy minden megbízását magas színvonalon teljesítette: mint középiskolai és mint egyetemi tanár, mint bibliatudós és igehirdető, mint lelkigyakorlat-vezető és – épp a rendszerváltás idején – mint rendi előjáró; mint filológus és legfőképpen mint pedagógus. Fontos őt magát megkérdezni. Jelenits tanár úr is vallott hivatásáról és annak születéséről 1979-ben a Vigilia hasábjain, ahol a következőket fogalmazta meg:

Itt át kell térnem az egyes szám első személyre: a hittel való személyes kapcsolatomat a történelem és az egyéni sors ismétелhetetlen találkozása mélyítette el. Tizenöt éves

Zsódi Viktor imája Jelenits tanár úr sirjánál a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben,

Fotó: dr. Mikecz Tamás

koromtól szinte sportszerű igyekezettel olvastam latin szerzőket. Caesarral kezdtem, s rövid néhány év alatt eljutottam Szent Ágostonig. Épp akkoriban került hozzám néhány hátizsákra való Migne-kötet a piarista teológiai főiskola könyvtárából. Ilyenformán diákkorom vallásos olvasmányai nem Tóth Tihamér könyvei voltak, nem is Prohászka vagy Schütz írásai, hanem Ágoston prédikációi, De civitate Dei-je, a János-evangéliumhoz, a Hegyibeszédhez, a Zsoltárokhoz szerzett homiliái. Latin szöveggént vettem őket a kezembe, s mind nagyobb lángú érdeklődéssel ástam beléjük magam. Volt, aki tartóztatott volna tőlük: mit érthetek bölcseléstörténeti, egyházhistóriai, dogmatikai ismeretek nélkül ezekből a régi írásokból, még ha nyelvtanilag megértem is őket? Számomra az atmoszférájuk volt fontos és felejtethetetlen.

Mindegyikünk – kik ismerhettük – könnyen felidézheti magában Jelenits úr alakját, ahogyan ezeket nagy patrisztikus köteteket olvassa. Mindig sok könyv vette körül, helyesebben számolatlan, rengeteg. Általában meg is találta, amire éppen akkor szüksége volt, vagy tudta, hogy hol is érheti el. Tőlem személy szerint három alkalommal kérte kölcsön a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait, mindannyiszor egy-egy újabb kötetet...

Személyes beszámolót írok, s ezért igyekszem arról is számot adni, miért léptem abba a rendbe, amelynek iskolája - s könyvei - felnőtt kereszténységre neveltek. Nem olyan tiszta tudattal, mint ma, de húszéves korom táján is - nyilván saját belső fejlődésem tanulságára - úgy láttam, értelme van nemcsak a hitnek meg a hittanításnak, hanem épp a vallásos nevelés olyan, egész nevelői programot átszövő módjának is, mint amelyik a szerzetes gimnáziumokban valósulhatott meg, s a mi történelmi körülményeink között már egyedül csak ott. Hogy épp hittanár lettem s előbb-utóbb „főfoglalkozású” hittanár az nemcsak véletlen volt. De hittanári munkámat ma is nehezen tudnám másfajta környezetben elképzelni, mint a pietásnak abban a légkörében, amely hibák között is, néha ellenkező látszatok között is jellemzi a szerzetes gimnáziumokat.

A tanár úrnak ez a szemlélete, a teljes ember nevelésének igénye azóta is a piarista eszmény része, amelyet újra és újra próbálunk megvalósítani. Szinte teljesen összecseng a Piarista Szolgálat Generálisi Titkárságának 2021-ben megjelent dokumentumával, amely elhatározta, hogy

lépéseket fog tenni az átfogó iskolakép felé, mely nevelési tervünk alapját képezi: az iskola átfogja a tanítás, az evangelizálás, a szociális nevelés és a tanórán kívüli tevékenységek minden dimenzióját.

Megindító és példászerű volt, ahogy Jelenits tanár úr a betegségét elfogadta, és erejét összeszedve olvasott, és tette, amit tudott. Istenkapcsolatáról azt mondta: „Tudom, hogy Ő eszelte ki, hogy így vagyok. Nem büntetésként, nem próbatételként. Isten úgy látja, hogy megértem erre. Ezzel taníthat engem is, meg a környezetemet is. Ő tud rólam, tudja, hogy mi történik velem. Követi, hogy mi van velem.”

A nyár végén Pista bácsi már sokat tartózkodott kórházban. Egyik látogatásom során, meséltem neki a tartományi nyári programokról, a túrákról, a nemzetközi ifjúsági találkozóról és a mihamarabbi hazatéréssel biztattam, azzal, hogy készülünk, és várjuk őt otthon. Győzködtem, hogy gyógyuljon gyorsan, mert amint egy kicsit jobban lesz, már visszük is haza. Könnyes lett a szeme... A hazatérés már mást, sokkal többet jelentett neki, mint a rendházi szobáját. De jobban lett, megerősödött, és újra köztünk volt, és tanított minket az Isten hatalmáról és az örök élet reményéről, arról Az ujjongó bizonyosságról, hogy a hősök föltámadnak majd a messiási korban, amelynek elérézéséért küzdöttek.

Jézus egészen új távlatot nyitott az öröklét reménye mögé. A judaizmus a föltámadás utáni életet a földi élet határtalanba nyúló meghosszabbításának gondolta. Jézus azt mondta erre: Nem ismeritek Isten hatalmát. Isten hatalma: üdvösséget nyit. Nemcsak arra képes, hogy meg nem történtté tegye a halált, hanem arra is, hogy újjáteremtse az embert, s a maga örökéletében részesítse. „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogja, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” - mondja majd Szent Pál (1 Kor 2, 9). Jézus örömhíre nem egyszerűen a halál utáni lét bizonyossága, hanem az, hogy szeret minket az Isten, s halálunk egy kapu, amely Atyánk hatalmas szeretetére nyílik.

Az az örökélet, amelyről Jézus beszél, nem a földi lét határtalanba nyúló meghosszabbítása, de nem is valami tétlen, álmatag szemlélődés, csipkerózsika-álom egy elvárásolt világban. „Mínthogy a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” - hangzik a talentumokról szóló példabeszédben (Mt 25, 21, 23). Itt lényeges a „sokat bízok rád”. Ez mutatja, hogy az az öröm, amelyet a kevésben hű szolga jutalmul kap, nem a tétlen elpihenés, hanem a fokozott, boldog és minden ízében értelmes tevékenység öröme.

Mindez az „embernek lehetetlen” - mondhatnánk Jézussal (vö. Lk 18,27), de nem is embertől várjuk, az ember belső adottságainak kibontakozásaként. Az örök élet nagy lehetőségét Isten hatalma nyitja meg előttünk. Jézus nemcsak beszélt erről a halál utáni életéről, hanem húsvéti feltámadásával igazolta is azt.

Köszönjük a Jóistennek Jelenits tanár úr életét és tanítását! Köszönjük, hogy mesélt nekünk az emberi élet értelméről. Köszönjük, hogy megmutatta a világ nagyszerűségét és a lét értékét. Köszönjük, hogy figyelmünket sokszor irányította Krisztus üres sírjára és feltámadásának fényére. Köszönjük, hogy életével és szolgálatával dicsőítette Istent!

Jelenits tanár úr, Pista bácsi, nyugodj békében!

Erdő Péter bíboros Jelenits István gyászmiséjén: „Halló szívű, bölcs ember volt”

Kedves Gyászoló Közösség!

Fájó szívvel, de emelkedett lélekkel vettünk búcsút Jelenits István tanár úrtól. A Piarista Rend Magyarországi Tartományának provinciálisa is volt, de nekünk, hajdani tanítványainak mindig megmarad „tanár úrnak”.

A most hallott evangéliumi szakaszban a völegényt váró tíz szűzről hallottunk. A példabeszéd azonban egyértelműen a világ végéről szól, hiszen azzal a mondattal végződik: „Virraszatok tehát, mert nem ismeritek sem a napot, sem az órát!” (Mt 25,13) De Jézus szavai a példabeszéd elején a mennyek országának eljövételéről szólnak. Annak az isteni uralomnak a beteljesüléséről, amely Krisztus eléréstével már itt van közöttünk, sőt bennünk van, de aminek eljövételéért imádkozunk is. Azt a nagy napot az emberek újra meg újra közeleink gondolják és szorongva várják.

Baranyi Pál jezsuita 1696-ban elmondott halotti beszédében fel is sorolta, hogy akár az egyes egyházatyák, akár az újkori katolikus szerzők mikorra várták a világ végét. Voltak, akik szerint annak idején még háromszáznégyszáz esztendő volt hátra az emberiség történetéből, voltak, akik egyszerűen azt mondták, hogy Krisztus korától kezdve még kétezer évig kell tartania a mi világunknak. Vannak ma is, akik szorongó aggodalommal fürkészik az idők jeleit és úgy gondolják, hogy nagyon közel, talán kiszámítható távolságban van már a világ vége. De akárhogy legyen is, az bizonyos, hogy vége szakad a világnak. De hogy mikor és mely esztendőben, az bizonytalan, mert nem tudjuk sem a napot, sem az órát.

Csakhogy az egyes ember életének szintén vége szakad, halálunkkal számunkra is eljön a nagy és nyilvánvaló nap.

Egyén és közösség élete számára egyaránt azt üzeni az evangélium, hogy ébernek kell lennünk, hogy virrasztanunk kell. Az éberség pedig azt jelenti, hogy halló szívvel kell figyelni a Szentlélek szavára, akit Krisztus megígért követőinek.

Jelenits tanár úr ilyen halló szívű, bölcs ember volt.

Életművét, hivatásának méltatását a rend generálisa emelkedett, elismerő levelében foglalja össze. Ennek felolvasását a mostani szentmise végén hallani fogjuk. Jómagam inkább csak arról szeretnék beszélni, hogy személyesen mit köszönhetek a tanár úrnak. Osztályunknak három évig ő tanította a hittant. Már elsőben rászoktatott minket, hogy hogyan kell előadásából a lényegre szabadon kijegyzetelni. Ennek egyetemi tanulmányaim során mindig hasznát vettem. De lebilincselő volt friss, korszerű és az Egyház üzenetéhez hűséges, konstruktív stílusa is, amellyel hitünk igazságait és egyházunk történetét bemutatta. Különös hálát érzek azért a tanításért, amit a hittan szakkörön adott. Ilyen szakkörre vagy azok jelentkeztek, akik már a lelkük mélyén foglalkoztak a papság gondolatával, vagy azok, akik egészen igényes bölcsész lelkülettel közelítettek hitünk forrásaihoz. Tőle tanultuk meg helyesen olvasni és értelmezni a Bibliát.

dr. Erdő Péter bíboros egykori piarista öregdiák Jelenits tanár úr gyászmiséjén Forrás: Magyar Kurír

A józan történeti kritika, a gazdag irodalomtörténeti ismeretek fényében, ugyanakkor a szent könyvnek, magának a kinyilatkoztatásnak kijáró tisztelettel és egzisztenciális érdeklődéssel. Sokszor láttuk a kezében azt az akkor még újnak számító francia kötetet, amiből az egyes részleteket magyarázta. Más teológusoknak a hittudományi karon problémát, vagy akár krízist jelentett, amikor megismerkedtek a mai bibliatudomány eredményeivel és a különböző túlzásokkal. Nekünk, akik a tanár urat hallgathattuk, mindez már otthonos volt.

Megalapozta és megerősítette a Szentírás iránti szeretetünket.

A tanár úr nem csak órákat tartott. A diákmiséken rendszeresen prédikált is. Vártam a vasárnapokat, mert strukturált, rövid, erőteljes és elegáns formában hitbeli élményt közvetített. Amikor káplán koromban magam is prédikálni kezdtem, sokszor utólag fedeztem fel, hogy nem tudok elszakadni a tanár úr stílusától, sőt előadásmódjától sem. Hosszú kerékpártúrákra nem vállalkoztam. Ilyen élményekről mások tudnak beszámolni. De egy-egy mély beszélgetés, egy-egy személyes eligazítás nekem is maradandó értéket jelentett. Külső szemlélőként, de tisztelettel figyeltem tartományfőnöki munkáját. Mikor pedig késő öregségében még vette a fáradságot, hogy eljöjjön hozzám a budai Várba, és megossza velem aggodalmait a tartomány helyzete miatt, újra rádöbbenem arra, hogy az igazi piarista hivatásnak, sőt talán magyar katolikus közösségünk becsületének is ő volt az egyik nagy letéteményese.

Vírraszatok tehát – hallottuk az evangéliumban. Lelki éleslátással kell észrevennünk és erősíteniünk a már közöttünk lévő Isten országát, és minden fontos gyakorlati tennivaló között éberem kell figyelniünk keresztény hitünk, hivatásunk lényegére, lelkére. Átérezzük málladozó nyugati kultúránkban egyházunknak a konstantini kor alkonyára jellemző, ingatag társadalmi értékeit. De szenvedélyesen törekszünk Jézus személyes tanításának és kegyelmi erejének felfedezésére és megragadására. Így tudjuk éberem várni a találkozást azzal a megváltó Krisztussal, akinek társaságába reményünk szerint Jelenits István tanár úr már eljutott. Ámen.

A szentmise végén felolvasták Pedro Aguado piarista generális emlékező levelét, melyben hálát ad Jelenits István életéért és hivatásáért.

Forrás:

Kuzmányi István/Magyar Kurír; Fotó: Lambert Attila

Egykori tanítványa Szabó András emlékezik Jelenits tanár úrra

Kedves Mikecz Tamás Öregdiák Társam!

E rövid írást szeretném a Hírlevélben, de még inkább a nyomtatott Piar Újságban megjelentetni. Úgy érzem, még egy szentet is lehet bírálni, ezért írtam a két ügyről, amiben nem értettem egyet a tanár úrral, és azért is, ne lehessen azt mondani rám, hogy Jelenits klón szeretnék lenni. Ha gondolod, ki lehet írni Esterházy Péter nevét (nem csak a monogramot).

A tanár úr emlékezete még egy újság különszámot is megérdemelne.

2024. október 17.

Jó egészséget, üdvözlő: Szabó András

Elhunyt Jelenits István Tanár Úr!

Szeptember végén elhunyt utolsó tanárunk, Jelenits tanár úr. Évek óta betegeskedett, és amikor megjelent az öregdiákok nagyobb közössége előtt, láthattuk, hogy egyre gyengül a teste. Ő, aki már lényegében nyugdíjas korban többször megtette kerékpáron a Budapest-Róma-Budapest utat, aki mindenhová gyalog járt a városban belül, akit tanítás közben ülni soha nem láttunk, már a szentmisén sem tudott végig állni, ülnie kellett.

Egyik születésnapjára írt köszöntőmben így jellemeztem: „jó pap, jó tanár, igaz ember, ennél több nem férhet egy földi életútba”. Ezen nem kell változtatnom, csak részletezni lehet, mit jelent a jó pap (példamutató magatartás, prédikációk, lelkigyakorlatos beszédek, mindegyike szónoki mester teljesítmény, lelkivezetés, gyóntatás), jó tanár (mindig felkészült órávezetés, számos tudományterület művelése /nem sorolom/, humánus számonkérés), igaz ember (amit hirdetett, tanított, annak megtartását a saját maga számára mindig kötelezőnek tekintette és be is tartotta).

A középiskola 4 éve után is „tanítványa maradtam”. Előadásait figyelemmel kísértem, könyvei a polcomon vannak (be kell vallanom, még nem olvastam mindegyik oldalát, de igyekszem), és sok-sok évig heti rendszerességgel ott voltam a hétfői Biblia órákon, amiket csak a covid-járvány miatti tiltások idején szüneteltetett. Sajnos a járvány lecsengése után egészségi állapota már nem engedte meg, hogy a régi formában folytassa előadásait, de interneten keresztül még ekkor is sok „órát tartott”.

Egészen mostanáig csak két ügy volt, amiben nem értetem teljesen egyet a tanár úrral. Az egyik Esterházy Péter író megítélése, a tanár úr mint kivételes képességű művész tanítványára büszke volt, jelentős alkotónak tartotta, én inkább kártékonynak láttam az író tevékenységét, mind a kereszténységre, mind a magyar nemzetre. A másik pedig Prohászka Ottokár szobrának ügye volt, a tanár úr elfogadta, hogy az ellenzőknek is lehet igazuk, türelmet várakozást javasolt, én azonban úgy véltem, nem szabad tovább engedni a liberális ellenzőknek, soha nem várható tőlük, hogy bármi ügyet reálisan elemezzenek. De a tanár úr tekintélye olyan erős előttem, hogy néha elgondolkoztam, lehet, hogy a fenti két ügyben is inkább neki van igaza.

Kuncz Aladár „Fekete kolostor” című művében egy fogolytársa így vigasztalja az író, miután Kuncz értesült édesapja haláláról: „...a leverő érzés mellett van valami felemelő is. Az ember csak akkor lesz igazán felelősséget érző férfivá. Szabadabban terjeszkedhetik, nőhet, mint a fiatal fa, amely kikerült az árnyékból, ha óriás szomszédja kidől” (i.m. 13. fejezet). Nem értek egyet evvel a gondolatmenettel. Magam így, öregem, nyugdíjasan, némi élettapasztalattal, megroggyant egészség mellett is szívesen maradtam volna még nagyon sokáig a tanár úr megnyugtató „árnyékában”.

2024. október 17.

dr. Szabó András (Budapest, 1969-1973)

Esterházy Péter Jelenits tanár úrról az Egy kékharisnya följegyzéseiből (részlet)

Szívesen és hálásan

Szívesen és hálásan gondolok a Piarista Gimnáziumra, és szívesen is beszélek erről mindig (aminek csupán az a hátulütője, hogy többnyire ugyanazt, ugyanazokat mondom – igaz, a „kérdés” is ugyanaz).

Ha fontoskodni akarnék, és az emlékezés műfajához ez majdnem hozzá is tartozik, úgy mondanám, hogy (számomra) három oszlopa volt ama gimnáziumi létnek. Ez a háromféleség három tanárhoz köthető, három tanítás vetőmagjának lehettem (lám, kicsit stílusficamos) kövecses talaja.

Az, hogy én matematikusi diplomát szereztem, az inkább volt Pogány tanár úr szenvedélyességének köszönhető, mint az enyémnek. Ez a szenvedély nem volt vesélytelen, aki nem tartott vele, azt legyűrte, nem túlzás talán: megalázta. Az az *égő* viszony, amely tanár és tárgy közt létezett, élmény és példa számomra azóta is. Ekkor tanultam meg a tudást becsülni, s bonyolódtam bele a tanulás kalandosságába is.

Kincs tanár úr elsőre éppen az ellenkezőjének látszott, aki maga volna a szenvedélyesség. Fokozatosan derült ki, hogy a látszólag hűvös tartózkodás mélyén szintén valami tűz lobog, az igazságossága. (Áldott kettesek, melyeket osztályelsőként kasszíroztam...) Ezt, diákok, lassan tanultuk meg becsülni, azt hittük, hogy ez magától értődő. De ahogy múltak az évek, kiderült, hogy ez a legkevésbé sem

magától értődő. És az is kiderült, hogy az igazságosság az személytelen, de Kincs tanár úr hozzánk való viszonya egyáltalán nem az, figyelt ránk, ismert minket, és a maga geometrikus szeretetével terelt. S talán még ma is így van, örök osztályfőnök.

A harmadik féle tanítás Jelenits tanár úr nevéhez köthető. Ha az előző két oszlopot a Tudás és az Igazságosság dicséretének fogjuk föl, akkor e harmadikat az Egész dicséretének nevezhetjük. Jelenits tanár úr akármilyen kicsi dologról szól is, az egészről beszél, arra figyelmeztet. Az Egész dicsérete számomra azonos a hittel. Hogy valamelyest frivolán fogalmazzak: egy egyházi iskola, amely még a hitről is hitelesen tud szólni – ennél kívánni sem lehet többet.

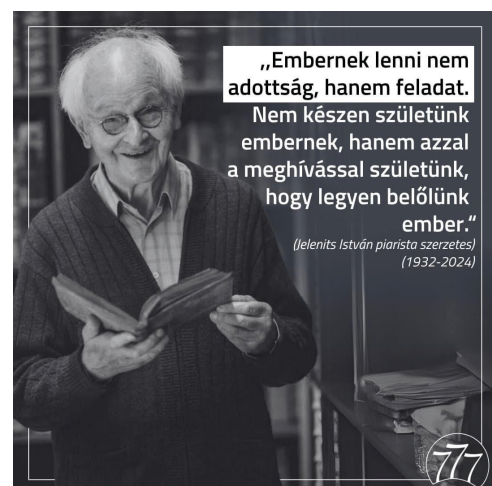
Többszörösen is jól esett akkor odajárnom. A legfontosabbat, a *belült* már elmondtam. De kívülről is jó volt, mert az iskola nagy presztízzsel bírt, emlékszem, hogy az egyetemen is elismerőleg bólogattak, látván, honnét jövök. Ez 68-ban történt. Mondjuk, két évvel előbb is bólogattak volna, és szó nélkül kívágtak volna (klerikális reakció gyanánt, fölteszem). Azaz ennek az egész vállalkozásnak, egyházi iskolába járni, volt valami enyhe ellenállás jellege. Ez főleg a szüleinket mutatta jó fényben, amire egy kamasznak nagy szüksége van. Furcsa, érdekes volt ez a bátorság, némiképp jellemző a Kádár-korszak kontúrnélküliségére, hogy miközben az egész társadalom *belenyugodott* ezen időkre (szó szerint: ahogy akit fejbe vertek, arccal a sárba esik bele, úgy nyugodott bele az ország a van-ba, lassan bele), mégis jelezte, jelezhetette, hogy volna itt más is, mint a belenyugvás.

Az iskola sziget volt, miközben az ország természet-szerűleg nem volt az, illetve egyszerre volt kint is, bent is (amiről most szívesen elfelejtkeznénk).

Forrás: https://konyvtar.dia.hu/xhtml/esterhazy_peter/Esterhazy_Peter-Egy_kekharisnya_foljegyzeseibol.xhtml

„Ámulattal tölt el, milyen különleges az élet. Hagyjuk, hogy ez a nagy játék megtörténjen, és mi a részesei legyünk. Ez gyönyörű.” dr. Jelenits István

„Egész életem során a Jóisten vezetett” – 7 értékes gondolat Jelenits Istvántól

Ahogy korábban megírtuk, életének 92. évében elhunyt Jelenits István piarista szerzetes. Tőle hoztunk most 7 kiemelkedően szép és értékes gondolatot.

1. „Az ember életének az az értelme, hogy a világ nagyszerűségére, a lét értékére ráeszméljen; és örömeinek hangot adjon.”

2. „Hamar rájöttem, hogy az élet lényege nem az, hogy boldogok legyünk, hanem hogy figyeljünk a mellettünk élő emberek boldogságára. Csak így lehetünk igazán boldogok. Egyszerűbben fogalmazva: soha ne tegyünk a másik emberrel olyat, amit nem szeretnénk, hogy velünk tegyenek.”

3. „Néha szavak nélkül kell megbocsátani. Érteni a szavakban ki nem fejezett bánat és a jóvátételre igyekvő szándék apró jeleit, s jelekkel felelni a jelekre. Felejteni ott, ahol feledésre van szükség, megróni máskor azt, akinek szüksége van a megrovásra. Az igazi megbocsátás, mint a szeretet általában, intelligens és leleményes. És alázatos is, legfőképpen talán alázatos.”
hirdetés

4. „Az ember kiváltsága, hogy egyfelől halandó, ami állandó fenyegetettséget jelent számára, másfelől viszont emlékezik a halottaira, és a halállal is számot vet. Nem meglepetésszerűen éri a halál, hanem valamilyen módon felkészül rá.”

5. „Egész életem során a Jóisten vezetett. Hálás vagyok, hogy sosem kívánt tőlem többet, mint amit éppen adni tudtam. Ámulattal tölt el, milyen különleges az élet. Hagyjuk, hogy ez a nagy játék megtörténjen, és mi a részesei legyünk. Ez gyönyörű.”

6. „Az élet nem egy pontosan megírt tanmeneten vezet végig. Sokszor úgy tűnhet, mintha Isten játszana velünk, miközben ennek pont az ellenkezőjét teszi: komolyan vesz bennünket, és rengeteg meglepetést tartogat, amire rácsodálkozhatunk.”

7. „Soha ne mondjunk le a másik emberről, hogy ne perlekedésben, hanem reményben éljünk, hogy nyitva tartsuk azokat az utakat, amelyek a másik emberhez vezetnek. Ne legyünk szűk látókörűek, és habár a felgyorsult világ mintha az elszemélytelenedés felé vinne, vigyázzunk a lelkünkre és a másik emberre.”

Forrás: https://777blog.hu/2024/09/26/egesz-eletem-so-ran-a-joisten-vezetetett-7-erte-kes-gondolat-jelenits-ist-vantol/#google_vignette

Színes és kedves megemlékezések Jelkóról egy csokorba szedve, a teljesség igénye nélkül

„Sosem tanított, mégis mindig megismert. Az utcán nem tudtam úgy ránézni – messziről sem -, hogy ne köszönt volna rám előre. Isten nyugosztalja!” - dr. Mikecz András az MPDSZ Felügyelőbizottságának tagja.

„Annyi minden jut eszembe, hogy el sem kezdem. Jó emberként emlékezem rá. Jó, mert alapvetően így képzelek

el egy igazi papot. Ember, mert bizonyos esetekben meghajlott olyanok előtt, akik ezt nem érdemelték meg. RIP!”
dr. Nagy Bèla

„Egyike volt azoknak, akik miatt úgy is büszke lehetett az ember a gimnáziumra, hogy nem is tanított minket.” dr. Szécsényi-Nagy Kristóf

„Sose felejttem el, amikor reverendában végigvonult a folyosón, mindenki úgy nézett rá, mint egy magasabb rendű lényre, erre nemes egyszerűséggel csak úgy felszedett valami eldobott szemetet a földről, a kukához ment, és kidobta.”

dr. Keszthelyi Alajos

„Törékeny óriás volt. Isten nyugosztalja! Laudetur Jesus Christus” - Bodacz Balázs

„Tudásánál csak szerénysége volt nagyobb... és fegyelmezettsége...” Hámori József

Dr. Sulyok Tamás Magyarország köztársasági elnöke facebook oldalán egy fotóval és Jelenits atya imájával búcsúzott a tanár úrtól:

Reggeli ima

Uram, Istenem!

Tiéd az éjszaka, és tiéd a nappal;

kezded műve a hajnali harmatcsepp és a Nap.

Add, hogy ma egész nap jókedvű és tiszta legyek,

a Világosság fia!

Köszönöm, hogy vagy, és hogy megteremtettél engem is.

Légy mindig jó hozzám,

és a te irgalmas szeretetted ragyogjon mindig fölöttem!

Óvj meg a bűntől a mai napon, tölts el a te Lelkeddel!

Jó akarok lenni, hogy örömöd teljék bennem,

és szeretni akarlak téged, Uram.

Ámen.

(Jelenits István)

„Jelenits Istvánt (1932-2024) egy, a szentségekről szóló lelkigyakorlaton hallgattam Leányfalun hét évvel ezelőtt, amikor egykori iskolatársát, a Nobel-díjas Oláh Györgyöt el kellett temetnie. „Én még az iskolában nem tudtam, hogy ő Nobel-díjas lesz, ő pedig nem tudta, hogy én fogom eltemetni.” -- Isten színe előtt mindannyian üres kézzel, de reményteljes szívvel állunk. Immár Jelenits István is. -- A délelőtti végén megtartotta az előadását, majd ebéd helyett a fekete, rendőrségi riadóautóval kísért Mercedes elvitte az állami temetésre. Miután a szirénázó konvoj visszahozta Leányfalura, délután -- mintha mi sem történt volna -- 85 évesen megtartotta a soron következő előadását. Mert rend a lelke mindennek, és tanórát nem lehet halasztani. Ott állt végig a tábla mellett magyarázva, amikor végre rá tudtuk beszélni, hogy legalább üljön le. Isten adjon minden szolgájának ilyen alázatot és elhívást.” Peter Csermely (fb)

„Édes-kedves jó Jelenits atya, tanárom. Utolsó találkozásom vele ez volt, akkor egy kicsit Pilinszkyről, meg a Pázmány esztétika szakáról kérdeztem. Akkor már nagyon fűszál-vékony voltál, törekeny, mint persze mindig, de ekkor már tényleg elhittem, hogy van olyan, hogy öreg-ség. Köszönöm ezt a találkozást, köszönöm a szemnek ezt a nézését, ami csak egy tanáré lehet, benne ezt olvasom: mondd, na mond, ki vagy. Mondj bármit, meghallgatom. Ő így tanított, a szemével. Persze szavakkal is, versekkel és Sík Sándor idézetekkel, de jelenség volt a javából, aki úgy el tudott vegyülni az egyetemista hülyegyerekek között, mintha maga is diák volna.

Hiányozni fogsz innen a földről.” Kuthy Áron (fb)

„Tanár Úr! Tisztelgő szeretetünk kísérfen. De jó lenne méltó maradni Hozzád az úton! A mi generációnknak meghatározó alapkőve voltál és maradsz. Velünk! mindörökké!” Juharos Róbert (fb)

Fabinyi Tamás evangélikus lelkész, teológus emlékezése: „Boldogok a szelídek, mert ők öröklék a földet.” (Mt 5,5). Elhunyt Jelenits István piarista szerzetes, Széchenyi-díjas tudós, a magyar szellemi élet egyik legcsodálatosabb egyénisége. Őrizzük az ő szelíd és okos hangját, huncut mosolyát, mély bölcsességét. Közel húsz éve a Duna Tv számára műsort készíthettem vele József Attila istenes verseiről. Megtisztelt azzal is, hogy előszót írt az Ajtórásnai zsoltár című kötetemhez.

Ebből idézek: „»Ha valakinek közületek...« Az evangéliumi pásztor otthagya nyáját, a kilencvenkilenc törvénytartó juhót, hogy megkeresse az egy elveszettet. Az asszony lámpást gyújt, kisöpri a házat, nem nyugszik, míg meg nem leli az elgurult drachmát. De mi történik, ha nem egy bárány, nem egy pénzdarab vész el, ha a százból kilenc-

venkilencet, a tízből kilencet kell keresni? »Ha semmibe veszik végzéseidet, mit tehet akkor az igaz?« — kérdezi megdöbbenve a zsoltáros (Zsolt 10,3). Mit tegyen, ha látja, hogy az otthon maradtak hűsége is megkísértett hűség, hogy őket sem könnyű megszólítani? Talán ma már nem is az elveszett bárányt, az elgurult pénzdarabot keressük, hanem a szavakat, amelyekkel utolérhetnénk egymást. Mert »A néma Gonosz kölcsönkérte a jóság nyelvét, s lármává degradálta« — ahogyan W. H. Auden írja.”

„A diktatúra régen megszűnt, de azóta újszerű nehézségekkel kell szembenéznünk. Ezeket nem egy elnyomó hatalom koncepciója diktálja, hanem az élet sokszínű gazdagsága, mindaz, ami körülöttünk zajlik, és amelyek között meg kell találnunk a tennivalóinkat. Ez a kor, amelyben élünk, éppen a rendkívüli technikai fejlődése miatt sok váratlan szituációt teremt. Egy családnak például ma már nemcsak rádiója vagy tévéje van, hanem mindenféle, interneten száguldozó információi. Ennek következtében megváltozik az emberek belső élete, az egymáshoz való viszonyuk is. Egyre kevesebb idejük marad arra, hogy beszélgessenek egymással. Nincsenek csöndes, együtt töltött estéik, idegesek, rohannak. Mindez készületlenül érte őket. Az élet magától felgyorsult, a gyerek élete már nem olyan, mint amilyen a szüleié volt, és a szülő sem igazodik el a gyereke életében. Ebben a helyzetben nagy jelentősége van az egymásra figyelésnek, annak, hogy legyen idő beszélgetnünk egymással.”

Forrás: <https://www.magyarurir.hu/> A gondviselés az Úristen irányította a sorsomat.

„Sokszor éreztem és érzem azt, hogy nem emberi tervezés, hanem a Gondviselés, az Úristen vezette, irányította a sorsomat. A dolgok egymásból nyíltak, újra és újra váratlan lehetőségek és feladatok kerültek elé, amelyek sokfajta felismerésre készítettek. Olyan korban éltem, amelyik sorozatban szállította a meglepetéseket, s ezekből különböző tanulságok következtek, míg végül minden kikerekedett. Az életünk befejezését nem mi szerkesztjük meg, hanem az Úristen, aki ennek a gyorsan átalakuló világnak is az egyedüli gazdája. Mi csak a szereplői vagyunk. Ha az ember visszanéz az életére, látja, hogy nemcsak sodródott az eseményekkel, hanem cselekvő szereplője is volt azoknak, ugyanakkor mégsem ő írta ennek a forgatókönyvét, hanem az Úristen.”

Forrás: <https://www.magyarurir.hu/> A gondviselés az Úristen irányította a sorsomat.

KECSKEMÉTI piaristák

Kirándulás Bécsbe

Április 12-én szombaton Bécsbe kirándultunk. Főbb céljaink voltak:

- Bécs történelmi és kulturális nevezetességeivel ismerkedni
- zárandoklat – templomlátogatások
- közösségépítés
- az osztrák/bécsi finomságok megkóstolása (bécsi virsli, kávé, nápolyi, torta...)
- ajándékok vásárlása.

A legemlékezetesebb látnivalóink, programjaink:

- városnézés (Parlament, Hofburg, Ring, sétálóutcák, Burggarten)
- templomlátogatások (Stephansdom, Peterskirche)
- múzeumlátogatás: Naturhistorisches Museum
- szabadidő: séta és eszem-iszom Bécs belvárosában (kávéházak, cukrászdák, parkok, áruházak)
- piarista rendház és templom (Maria Treu) meglátogatása, találkozás osztrák piaristákkal, köztük a kecskeméti származású osztrák tartományfőnökkel, Labancz Zsolttal.

A kiránduló csapat idegenvezetését Nagy Attila Sch. P. vállalta. Köszönjük Bimbó Andrea tanárnőnek az út megszervezését!

Nagy Attila Sch. P.

Nagy Attila Sch. P.

Labancz Zsolt Sch. P. egykori magyar, jelenlegi osztrák tartományfőnök társaságában

MOSONMAGYARÓVÁRI piaristák

Nyitottan minden tudásra – Átadták a Mosonmagyaróvári Piarista Iskola új épületrészét

Ünnepélyes keretek között áldották meg és adták át január 17-én a mosonmagyaróvári Piarista Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda új gimnáziumi épületrészét.

Olyan teret szerettünk volna létrehozni, amely segíti a fiatalokat, hogy kibontakoztassák önmagukat – mondta köszöntőjében Zsodi Viktor Sch.P. tartományfőnök. A nevelés reményét ad a jövőnek. Itt, Mosonmagyaróváron a nevelésnek, a piarista közösségnek van reménye, és ezt a jelent, ez a remény fogja átszöni és így a jövőbe mutatni. „Hálás vagyok minden vendégünknek, aki elfogadta ezt a meghívást, és itt van velünk együtt ünnepelni; hogy lát-

hatjuk, megmutathatjuk, ez az épület valóban arra szolgál, hogy a fiataloknak Krisztus értékeit meg tudjuk mutatni.” Ezt követően Pedro Aguado piarista generális atya köszöntötte videóüzenetben az ünneplőket, hangsúlyozva, ez az új épület értékes jel, egy kalazanciusi jel, a magyar Piarista Tartomány elköteleződésének jele gyermekeink és fiataljaink nevelése iránt. Majd megköszönte mindazok munkáját és elkötelezettségét, akik munkája ezt szolgálja. „Csak az épít iskolát, aki bízik a jövőben.” – kezdte köszöntőjét Nyerges-Zombó Katalin főigazgató. Sokan, sokféleképpen dolgoztak az iskola építésén, de a cél közös volt és közös volt az is, hogy „bízunk a jövőben, a jövő generációiban, és abban, hogy van értelme annak az oktató munkának, amelynek célja az, hogy értékeket adjunk át a jövő generációinak.” Felidézte az iskolát alapító Zsidanics István, az akkori vármegye

főadószedőjét, aki halálos ágyán rendelkezett az óvári gimnázium megalapításáról, közel 300 évvel ezelőtt. „Szokás mondani, hogy diófát az ember nem magának, hanem az unokáinak ültet. Mi most úgy állunk itt mindannyian, gondolok különösképpen az igazgató elődeimre, az egykori tanárookra, a jelenlegi kollégáimra, a diákokra és mindenkire, aki velünk együtt ünnepel, úgy állunk itt, mint az iskolaalapító, Zsidanics István, vagy ha még távolabb tekintünk, akkor a rendalapító, Kalazanci Szent József unokái, akiknek most erre a gyönyörű épületre tekintve megadatik az, hogy leszakíthatják és élvezhetik ennek az ősi diófának a termését.” Soltész Miklós államtitkár beszédében személyes élményét osztotta meg a jelenlévőkkel, amely arra adott példát, hogy a piaristák nemcsak tanítanak, nevelnek is. Nevelik a fiatalokat, hogy küzdjenek az igazukért, és merjenek megmaradni is abban, bármilyen nehézséget kell is leküzdeni. Az épület megújulása azt jelenti, hogy ennek a városnak, Mosonmagyaróvárnak szüksége van arra az értékrendre, amit ez az iskola képvisel – kezdte ünnepi beszédét Nagy István agrárminiszter, a térség országgyűlési képviselője. „Egy település, legyen az falu vagy város, az iskola több mint egy intézménye. Szellemi útmutató, a tudás, a kultúra átadásának a helye.” A mosonmagyaróvári piarista iskola ezzel is bizonyítja, hogy olyan értékeket képvisel és ad tovább diákjainak, amelyek a történelem viharai között is fennmaradnak. Szinte kézzelfoghatóvá válik az a szellemi jelenség, az a lelki örökség, amit kaptunk az őseinktől. Veres András megyéspüspök köszöntőjében a diákok felé fordult egy kéréssel: „Legyetek nyitottak minden tudásra, amit kaptok, de legfőképpen a szívetek föléfelé

legyen nyitott. Akkor a tudás, amit megszerezhettek, az nem csak saját emberségeitek növelését fogja szolgálni, hanem hitetek erősödése által más embereknek is tudtok hiteles tanúi lenni Isten igazságának, Isten szeretetének, és akkor egészen biztosan ez az élet, amelynek mi is tevékeny részei, alkotói vagyunk, szebb lehet, itt Mosonmagyaróváron is, szebb lehet mindenütt, ahol megfordultok.” Ezt követően megyéspüspök megáldotta az új épületrészt, majd nemzeti színű szalag átvágásával átadták az épületet. Az ünnepség zárásaként Cseh András és Köninger Szilárd, a CAN Architect Stúdió tervezői bemutatták az épületet az érdeklődőknek.

A beruházás célja egy korszerű, a 21. századi pedagógia téri szükségleteit biztosító, 2×4 tanulócsoporthoz gimnázium épület kialakítása volt, amelyben új otthonra találhatnak a piarista gimnazisták. A mosonmagyaróvári piarista iskolát összesen közel hétszáz gyermek látogatja, óvodásoktól az érettségizőkig. A magyar kormány 956 millió forint támogatást ítélt meg az intézmény komplex fejlesztésére. Piarista iskola 1739 óta működik Mosonmagyaróváron az egykori városháza és a Habsburg hercegi kastély közötti barokk tömbben. Az 1948-as államosítást követően 1994-ben tértek vissza a városba a piaristák. A jelen fejlesztés keretében megújuló Városház utcai ingatlan 2023-ban került újra a rend birtokába.

Pedro Aguado piarista generális videóüzenetben köszönti az ünneplőket.

NAGYKÁROLYI piaristák

„Szeretből született csillag” – Boldog Celestina Donati ünnepe Nagykárolyban

2025. március 18-án a nagykárolyi Kalazanci Szent József Plébániatemplomban ünnepi szentmisében emlékeztek meg Boldog Celestina Donati-ról, a Piarista Nővérek alapítójáról. Az idei jubileumi szentév különleges jelentőséggel bír a rend számára, hiszen alapítójuk halálának 100. évfordulóját ünnepelték. A szertartás főcelebránsa Schönberger Jenő szatmári püspök volt, míg az ünnepi szentbeszédet Zsódi Viktor Sch.P., a Piarista Rend Magyar Tartományának provinciális tartotta. Az ünnepen részt vettek a nagykárolyi Piarista Nővérek, piarista atyák Budapestről és Kolozsvárról, valamint szatmári egyházmegyes papok és hívek, akik tisztelettel és szeretettel kísérik a nővérek munkáját. Schönberger Jenő püspök a szentmise bevezetőjében hangsúlyozta, hogy Boldog Celestina Donati idei ünnepe egyben mennyei születésnapjának századik évfordulója is. Szeretettel köszöntötte az ünnepen megjelent piarista atyákat, nővéreket és minden jelenlévőt. Felidézte, hogy amikor Celestina anya száz évvel ezelőtt visszaadta lelkét Teremtőjének – egy televíziós vetélkedő címét idézve – egy csillag született, amelynek fénye ma is beragyogja a világot. Ez a ragyogás tükröződik a nővérek áldozatos szolgálatában, a gyermekek arcán, akik az ő örökségében nevelkednek, valamint a közösség imádságos életében. A püspök atya arra biztatta a híveket, hogy imádkozzanak a nővérekért, hogy egyre többen csatlakozzanak hozzájuk, és így tovább vihessék Celestina Donati szellemiségét és küldetését. Végül idézte Celestina anya egyik gondolatát, miszerint élete legnagyobb csodája az volt, hogy teljes szívéből szerette Istent – s ezt a kincset kívánta mások számára is továbbadni. A szentbeszéd előtt a rendi hagyományhoz híven Bori és Ágnes nővér nyilvánosan megújították szerzetesi fogadalmukat. A szentmise szónoka, Zsódi Viktor, Boldog Celestina Donati életét és örökségét állította középpontba, hangsúlyozva a piarista rend és a nővérek küldetésének fontosságát. Beszédében rámutatott, hogy Celestina anya nemcsak a múlt nagy alakja, hanem ma is élő példája a szeretetnek, az odaadásnak és az Istenbe vetett hitnek. 1889-ben megalapította a Kalazanci Szent József Szegény Leányai Kongregációját, amely a legelesettebb gyermekek, különösen a lányok nevelésére és támogatására vállalkozott. A provinciális hangsúlyozta, a nevelés nem pusztán oktatás, hanem életformáló küldetés, amelyben a szeretet és a türelem elengedhetetlen. Kiemelte, hogy bár a nevelés kihívásokkal teli feladat, az öröme és a nehézségek egyensúlyban tartják egymást, hiszen maga Isten is a történelem során neveli az emberiséget az üdvösség felé. A nevelés nem csupán a szerzetesrendek, hanem a családok és az egész társadalom közös felelőssége is. Celestina anya hite és elkötelezettsége nemcsak a hagyomá-

nyok őrzését jelentette, hanem az új utak keresését is, hiszen az evangéliumi szeretet mindig megújulásra hív. Rávilágított arra, hogy a hit és a csodák összefüggenek: Jézus is akkor tudja megmutatni isteni természetét, ha az emberek hittel fordulnak felé. A mai világban azonban a bizalmatlanság és bizonytalanság egyre inkább teret hódít, pedig a hit és a bizalom az emberi kapcsolatok és a nevelés alapja. A beszéd végén a szegények szolgálatának fontosságát emelte ki, hiszen az egyház mindig a legelesettebbek pártfogója volt. A piarista nővérek is ezt teszik, amikor tovább viszik Celestina anya örökségét, Nagykárolyban és szerte a világon szolgálva a fiatalokat. Elmélgését azzal a kéréssel zárta, hogy Celestina anya példáját követve mindannyian a szeretet és az odaadás útját járjuk, és nyitott szívvel forduljunk a rászoruló felé. A szentbeszédet követően, a szentmise felajánlási részében a nővérek gondozásában élő gyermekek jelképes adományokat nyújtottak át a főpásztornak, melyek mindegyike mély jelentést hordozott. Az olajmécses Krisztus iránti szeretet tüzét jelképezi, amely erőt ad a nehézségek leküzdéséhez, míg Kalazanci Szent József és Boldog Celestina Donati ereklyéje az ő életpéldájuk követésére hív. Az alapítókat ábrázoló triptichon arra emlékeztet, hogy mindig bizzuk magunkat Isten Gondviselésére, és hirdessük Jézus Krisztus szeretetét. A kulcsosomó a szív nyitottságát szimbolizálja, kifejezve a készséget, hogy Isten bármikor beléphessen életünkbe, amikor és ahogyan akarja. A gyermekek egy tulipáncsokrot is átnyújtottak, amely a jövőbe vetett reményüket és szívük tiszta szándékait fejezik ki. Az áldozati víz a szeretet utáni szomjúságot, a vágyakozást és az emberi lélek fájdalomát hordozza, míg a kenyér és a bor az Istennek szentelt szolgálat jelképeként került az oltárra, melyek Krisztus Szent Testévé és Vérévé válva megerősítik a belőlük táplálkozók hitét és hűségét. A szentáldozás utáni csendet követően Ágnes nővér elimádkozta a 2022 szeptemberében elhunyt Kürti-Bokor Judit nővér hálaadó imáját, aki a nagykárolyi közösséget alapította: Uram, Istenem, szeretlek... Maradj velem, mert nélküled nem vagyok képes arra, hogy szeressek. Tudom, hogy csak így érdemes élni, és azt is tudom, hogy gyenge vagyok. Ezért hálát adok mindenért, amit Tőled kapok, és mindenkiért, akivel az életem során találkozom. Megköszönöm újra és újra, hogy legdrágább kincsem a Te szereteted, amely éltet és boldogsággal tölti be a lelkem. Semmi más nem fontos, csak az, hogy velem légy. Köszönöm, hogy segítesz minden nap őszinte, tiszta, szerető szívvel kimondani: legyen meg a Te akaratod! Ámen.

A hálaadó imádság méltó zárása volt az ünnepi szentmisének, amely Boldog Celestina Donati életére és örökségére emlékeztetett. A piarista nővérek és az őket körülvevő közösség hivatása ma is élő tanúságtétel, hogy az isteni szeretet és gondviselés képes átalakítani a világot.

Forrás: Szatmári Egyházmegye

SÁTORALJAÚJHEGYI piarista tanoda

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy elhunyt Fábrikné Király Klára, a sátoraljaújhegyi Piarista Tanoda alapító társa, szakmai vezetője

(1971. január 9. – 2025. március 28.)

Emlékezünk – mert búcsúzni nem tudunk.

Az, amit jelentettél, nem változik. És nem változik – mert nem változhat – az sem, aki nekünk voltál: ahogyan mi – a Piarista Tanoda – voltunk veled együtt. Ez így lett és így marad, mert az élet volt maga. Te pedig ennek az életnek voltál fontos megjelenítője és építője. És az Életnek és az életünknek vagy része most is. Így is, hogy nem látunk. Köszönünk téged Istennek, aki mindezt létrehozta, aki

a világnak és nekünk ajándékozott téged. Köszönjük, hogy együtt álmotunk és alkottunk egy szebb világot. Köszönjük a nagy szívedet, amibe belefért minden elesett, összetört, gyámoltalan gyermek. Köszönjük hajthatatlan vágyadat az élni akarásra és az éltetésre! Nekünk hidegebb lett, de te jó helyen vagy: abban az ölelésben, ahova mindannyian vágyakozunk – Istennél. Ott, ahol minden összetört egészzé gyógyul. Ígérjük, hogy vigyázunk arra, amit együtt hoztunk létre. Hogy hiszünk abban, amiben együtt hitünk. Hogy folytatjuk azt, amit együtt kezdtünk el. Klári, lelj otthonra Istennél!

*Szabó László Sch.P.,
a Piarista Tanoda igazgatója*

SZEGEDI piaristák

Coedupia nemzetközi piarista pedagógiai konferencia

2025. március 9-14. között zajlott a Coedupia nemzetközi piarista pedagógiai konferencia. Kedd délután 9 órában összesen több mint 200 látogató ismerhette meg iskolánk pedagógiai és lelkipásztori munkáját, emellett diákjaink több nyelven rövid interjúkat készítettek a 4 kontinensről érkezett résztvevőkkel.

Generális atya a konferencia néhány szegedi résztvevőjével

VÁCI piaristák

Új igazgató vezeti márciustól a Váci Piarista Gimnáziumot

A tartományi kongregáció – a Piarista Rend reguláinak 254. (3) pontja, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 73. § (13) bekezdés c) pontjában foglalt jogkörében – az intézmény vezetői csapata, a tartományfőnökségi szakterületi vezetők és a váci szerzetesközösség véleményének meghallgatását követően 2025. március 1. napjától – 2028. július 31-ig Ivony Istvánt bízta meg az intézményvezetői feladatok ellátásával.

A kongregáció köszönetét fejezi ki Szabó-Pál Tibor megbízott igazgatónak és az iskola vezetői csapatának helytállásukért, kitartásukért és áldozatos munkájukért.

Kísérje Isten áldása az iskola új vezetőjét, valamennyi munkatársát és a következő vezetői ciklusban végzett közös munkát.

Piarista Rend Magyar Tartománya

Megújult a váci Szent Anna-templom homlokzatának egy része

A projekt keretében a Szent Anna-templom Piarista utca felőli homlokzata főpárkányának vakolat javítása és festése, a torony pilaszterei között eredeti főpárkány profil helyreállítása, a templom homlokzati felületeinek és

lábazatainak felújítása, valamint a sérült közvilágítási elektromos csatornák és -berendezések megújítása történt meg.

A homlokzat rekonstrukció az EGYH-EKF-23-P-0002 azonosítószámú támogatás segítségével valósult meg.

Forrás: piarista.hu

BUDAPESTI piaristák

A karizma nagyobb nálunk, ezért képes átalakítani minket

Március 14-én, pénteken zárult a II. Coedupia – Nemzetközi Piarista Nevelési Kongresszus Budapesten. A 360°-os nevelést fókuszba helyező ötnapos rendezvényen több mint kétszáz pedagógus vett részt a világ minden táján található piarista jelenlétekből.

A délelőtti záró ülésen minden tartomány megosztotta röviden, hogy milyen tapasztalatokkal, kihívásokkal, feladatokkal találkoztak a kongresszuson és mi az, amit hazatérve tovább fognak gondolni saját közösségeikben. Több közös kulcspont is megfogalmazódott, mint például, hogy az evangelizáció több mint katekézis, és hogy az evangelizáció a személy tanúságtételén keresztül történik. Fontos hangsúlyt kaptak a tapasztalatcserék, a képzések előmozdításának szükségessége. Csak ha elfogadjuk a diákjaink valóságát, akkor leszünk képesek nagyobb hatással kísérni őket. A mostani diákokból kell kiindulnunk, nem abból, akiket szeretnénk, hogy velük dolgozzunk. Néhány előadásból is idéztek a provinciák, mint például az „ellentétek harmóniája”, a globális és a helyi közötti ellentét, a formális és a nem formális nevelés közötti feszültség, valamint a kultúra evangelizálásának szükségessége.

A különböző tanúságtételek rávilágítottak a egyes iskolák jelenlegi helyzetére, osztozva annak biztos tudatában, hogy a rend állandó átalakulásban van, metamorfózison megy keresztül. Ráműtöttak egy nemzetközi piarista hálózat pilléreinek megszilárdítására, „mert közös elkötelezettség köt össze bennünket”.

Záróbeszédében Pedro Aguado generális atya köszönetet mondott a napokban végzett munkáért. „Sokfélék vagyunk, és igyekszünk a legjobbat nyújtani gyermekeinknek, különböző javaslatokat teszünk, de mindegyikben felismerhető Kalazancius. Élvezzétek, hogy Isten ajándéka vagytok a gyerekeknek” – magyarázta a generális.

A generális atya számára maga a kongresszus az üzenet: „ha összejövünk és együtt gondolkodunk, akkor képesek vagyunk valami jót és értelmeset tenni. Csak csapatként

lehet valami jobbat létrehozni”. Kiemelt néhány a találkozó „ajándékaiból”: a diákok tanúságtételeit, a piarista szolgálat iránti lelkesedő provinciát, a közös szentmisét, a táncot a kisiskolásokkal, a közös történeteket, a szövődött hálózatokat, az új kapcsolatokat.

A találkozó zárásaként hálaadó szentmisét mutattak be a budapesti Piarista Gimnázium kápolnájában Michael W. Banach érsek, apostoli nuncius vezetésével. Szentbeszédében felidézte Ferenc pápa szavait: „a nevelés a szeretet cselekedete”.

„...az Önök iskolái nem csupán a tanulás, hanem a formálódás helyszínei is, amelyek abba az irányba alakítják a fiatalokat, hogy az együttérzés, az igazságosság és a remény vezetői legyenek egy összetett világban. (...) Álmodják meg a nagy álmokat! És aztán álmodjanak egy kicsit nagyobbat, mint Kalazanci Szent József! Bátorítsák diákjaikat, hogy életüket Jézus Krisztus tanításaira és példájára alapozzák.”

A szentmise végén Zsódi Viktor tartományfőnök köszönt el a kongresszus résztvevőitől, majd csoportképpel zárult az ötnapos program.

Forrás:

<https://piarista.hu/a-karizma-nagyobb-nalunk-ezert-kep-es-atalakitani-minket/>

II. Coedupia zárása: csoportkép a résztvevőkről

Piarista közösségek találkozója

A Piarista Rend Magyar Tartományának Testvérisége február 8-án tartotta a piarista közösségek találkozóját. A találkozóra hivatalos volt mindenki, aki valamilyen formában kapcsolódik a piarista karizmához, valamely közösség tagja, vagy pedig éppen keresi, hogyan és hol tudná megélni keresztény életét és küldetését kalazanciusi módon.

Az idei találkozó témája a jubileumi szent év szellemében a Remény Kalazanciusa – Kalazancius reménye volt. Azt kerestük, hogyan érvényes személyes életünkre és megélt küldetésünkre a zárandok-lét; milyen személyes és közösségi megéléseink vannak a reménnyel kapcsolatban; és hogy mit tanulhatunk Kalazanciustól mindezek vonatkozásában.

Előadások, impulzusok, személyes feldolgozások és azok egymással való megosztásai dinamizálták a napot, amelyet az eukarisztia ünneplésével tettünk egésszé. Jézust kértük, tegye emmauszivá találkozásainkat: utunkon és kereséseinkben mutassa meg magát, tegye teljessé életünket és közösségeinket, és segítsen bennünket, hogy az így megtalált élet tanúi tudjunk lenni közösségeinkben és küldetésünkben.

Forrás: <https://piarista.hu/piarista-kozossegek-talalkozoja/>

Közösségi szolgálat az egyházi intézményekben

A Ferences Rendtartomány, a Szerzetesi Iroda és a Piarista Rend Magyar Tartománya közös szervezésében rendezték meg az Iskolai Közösségi Szolgálat tapasztalatcseréjét 2025. március 28-án. A résztvevők között katolikus, evangélikus, református egyházak intézményei képviselték magukat. A rendezvényt Knáb Judit CJ (MSZKI) és Zsódi Viktor Sch. P. nyitották meg.

A jelenlévők között voltak közösségi szolgálatot végző és közösségi szolgálatot fogadó szervezetek egyaránt. Az előadók között Rácsok Balázs, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet stratégiai és módszertani igazgatója a szociális intézmények fogadói oldaláról mutatta be a szolgálatban rejlő nagyszerű tanulási lehetőségeket és a fogadó oldal ideális garanciális feltételeit. Szó esett arról is, hogy milyen nehézségek jellemzik napjainkban a szociális intézményeket és a terület munkatársait.

Intézményi gyakorlatokat is bemutattak: Steinhardt Tamásné, a Nagykánizsai Piarista Iskola szolgálatvégzésének

(TESZI) múltjáról és jelenéről mesélt, majd a Bak Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájától a Márta Mozgalmat mutatta be.

Az Oktatási Hivatal munkatársa, Kalocsai Janka az iskolai közösségi szolgálathoz kapcsolódó országos monitoring vizsgálatok tapasztalatait osztotta meg a jelenlévőkkel.

Az előadások között alkalom adódott kisebb műhelyekben az elhangzottakról véleményt cserélni és egymás intézményi gyakorlatát megismerni, kapcsolatot építeni. Az együttműködés reményében közös levelezőlista létrehozása fogalmazódott meg kapcsolattartás céljából.

Végezetül ismét bemutatták a közösségi szolgálatot végző diákok számára kiírt [#SzolgálatKesz2025](#) pályázat.

Köszönjük minden résztvevőnek az aktív jelenlétet és a tartalmas eszmecseréket!

Szabó Gabriella/PRMT

Pedro Aguado generális atya

Pedro Aguado generális atya püspökké nevezése

Őszentsége Ferenc pápa a spanyolországi Aragóniában található Huesca és Jaca egyházmegyék püspökévé nevezte ki Pedro Aguado generális atyát. A két külön egyházmegye a püspök személyében egyesülnek.

Imáinkkal kísérjük generális atya további szolgálatát!

Adó 1%

Kérjük ajánljátok fel adótok 1 %-át a Magyar Piarista Diákszövetségnek!

Fókuszban a gyermekvédelem. Legyen mindig biztonságos minden piarista iskola!

Kedves Öregdiáktársak!

Fontos a téma! Ferenc pápa (akiért imádkozzunk!) zéró toleranciát hirdetett "bántalmazás" témájában. Kell a témáról beszélni és még fontosabb cselekedni minden esetben! "A resztoratív módszerrel azt keressük, mit kell tennünk, hogy a közös életünk jobb legyen. Egész más azt mondani, hogy mi bántalmazásokkal foglalkozunk, vagy hogy mi biztonságos iskolát szeretnénk." - vallják a piaristák.

A Piarista Rend Magyar Tartománya hat éve ezért hozta létre a Biztonságos Iskola Tartományi Tanácsát, amely működésének tapasztalatairól, szemléletformáló tevékenységéről Zsódi Viktor Sch. P. tartományfőnököt, Guba András Sch. P. szerzetest és Strommer Pált, a BITT elnökét kérdezte A Szív - Jezsuita magazin munkatársa. A hármas interjút az alábbiakban közöljük.

*Piarista öregdiák barátsággal,
dr. Mikecz Tamás
Fb főszerkesztő, Piarista Diák szerkesztő*

Hol az én biztonságom? Hatéves a piaristák Biztonságos Iskola Tartományi Tanácsa.

Kérdező: Szigeti László (A Szív – Jezsuita Magazin munkatársa)

A Piarista Rend Magyar Tartománya hat éve hozta létre a Biztonságos Iskola Tartományi Tanácsát (BITT), amely a tartományfőnök tanácsadó testületként az oktatási-nevelési intézményeikben történt bántalmazási és konfliktusos esetek feltárásával, feldolgozásával, a kezelésükkel kapcsolatos javaslatok kimunkálásával

foglalkozik, de ennél sokkal többel is, hiszen a gyógyulást s az ilyen helyzetek nyomán szükséges tanulást is szolgálja. Tapasztalatairól, a szemléletformálásról beszélgettünk Zsódi Viktor piarista tartományfőnökkel, Guba Andrással, a BITT rendi képviselőjével és Strommer Pállal, a testület elnökével.

– A BITT bejelentőfelületére érkező jelzések alapján milyen ügyek a leggyakoribbak?

Strommer Pál: Az elmúlt hat év hetvenvalahány esetének túlnyomó többsége gyerek-gyerek, ezen belül is buly-

lying típusú konfliktus volt, de előfordult már tanárok közt vagy tartományfőnökségi munkatárs és tanár között, és olyan is, amikor gyerek bántott pedagógust. A bántalmazást nagyon szélesen értelmezzük, hiszen nemcsak szexuális abúzus fordulhat elő, hanem fizikai, szellemi, verbális, spirituális, etnikai visszaélések is, amelyekre ki-ki nagyon érzékeny lehet. Rendkívül fontosnak tartom, hogy ha egy érintett sérelmesnek érez valamit, akkor azt tekintsük úgy, hogy valaki valóban megsértette őt. Akkor is, ha a másíknak nem volt sértő szándéka.

Zsódi Viktor: A fókuszban nyilván a diákok vannak. A tanár-diák konfliktusok száma azonban elenyésző, és nem adnánk rendszerszintű választ a bántalmazás kérdésére, ha a sokkal gyakoribb többi – diák-diák, szülő-tanár közti – esetet kizárnánk. A szervezet elsődleges feladata segítséget nyújtani a bántalmazási ügyek szereplőinek, hogy megértsék a konfliktus mibenlétét, a saját pozíciójukat, s hogy mi jelentené a továbblépés, a gyógyulás lehetőségét.

– **Az említett esetszám elég magas. Eszerint „beérett” a jelzés lehetősége.**

Zsódi Viktor: Sok mindent tettünk annak érdekében, hogy ismert és elismert intervenció eszköz legyen a BITT és a bejelentőfelülete az intézményeinkben. Mindenütt ott van a megbízottja, plakátokat helyeztünk ki róla, honlapot üzemeltetünk, külön e-mail-címet, telefonszámot hoztunk létre a jelzések fogadására. Persze nem tudjuk kizárni, hogy olyan esetek is legyenek, amelyeket nem ismerünk meg. Ugyanakkor az is feladatunk, hogy a visszajelzések alapján olyan kultúrát teremtsünk, amelyben csökken a latencia mértéke. Nem minden ügyet szeretnénk központilag megoldani, de mindenki számára szeretnénk felajánlani a segítség lehetőségét.

Guba András: Ha egy osztályban van egy konfliktus, akkor azt az osztálynak kellene megoldania. S ha az osztályfőnök nem tudja megoldani, és az igazgatóhoz kell fordulnia, azt kudarként éli meg. Ha a helyi rendszerek, akár az osztály, akár az iskola nem képesek jól kezelni az ilyen eseteket, és külső segísége van szükségük, jó volna, ha könnyen tudnának beszélni róluk. Az egyes emberek is. Érzékelek egy visszatartási nyomást: nagyon nehéz meglepni, hogy kifelé megszólaljunk. Azt is meg kell tanulnunk, és ez nem egyszerű, hogy legyen bátorságunk segítséget kérni, illetve ez ne jelentsen kudarcot.

– **Arra is van példa, hogy valaki nem e-mailben tesz bejelentést, hanem személyesen fordul az összekötőhöz?**

Strommer Pál: Igen. Volt, aki kísérővel érkezett, hogy a nehéz beszélgetés során legyen mellette valaki. Nincs könnyű dolguk az áldozatoknak, mert sokszor önmagukat okolják a történetért.

– **Az anonim bejelentés lehetősége az áldozatokat védi. De a „névtelen feljelentés” – már csak a negatív történelmi tapasztalatok miatt is – sokakban rossz érzéseket is szülhet. Mit lehet tenni, hogy a bizalom ne sérüljön vagy épp kialakuljon?**

Strommer Pál: A BITT felhatalmazása arra szól, hogy ránézzon a felmerülő konfliktusokra, bántalmazási esetekre, véleményt mondjon róluk, és javaslatot tegyen a kezelésükre. Azt megértem, ha egy ilyen testülettel szemben van egyfajta tartózkodás. Ez a fajta kényelmetlenség akkor kezdhet oldódni, ha a prevenció, az intervenció és a rehabilitáció hármasát egyben nézzük. A teljes fejlődési folyamat kezelésére jött létre nemrég a rendtartomány gyermekvédelmi titkársága.

Guba András: Habár hangsúlyozzuk, hogy a BITT feltáró csapat, amelynek a támogatás a célja, nem mindig így néznek ránk. A diákkultúrában most is jelen van, hogy ha valaki kifelé szól arról, ami köztük zajlik, az följelent. S ha van egy bizottság, ahol föl lehet jelenteni, akkor az gyanús. Azt kell megéreztetnünk a diákjainkkal is, hogy nem kizárólag elítélésről és büntetésről van itt szó, hanem segítségéről, valami olyanról, ami az életet szolgálja. A resztoratív módszerrel azt keressük, mit kell tennünk, hogy a közös életünk jobb legyen. Egész más azt mondani, hogy mi bántalmazásokkal foglalkozunk, vagy hogy mi biztonságos iskolát szeretnénk. Ha az utóbbi szavakat használjuk, könnyebben megoldódnak a nyelvek.

Strommer Pál: Tanulnunk és tanítanunk kell, hogy az emberszemléletünk kicsit komplexebb, árnyaltabb legyen. Például azt, hogy ha valaki hibát vagy bűnt követ el, attól nem vált az egész ember teljesen feketévé, mert biztosan vannak értékes tulajdonságai is.

Guba András piarista szerzetes és Strommer Pál az MPDSZ alelnöke

Fotó: Csapó Viktória

– **Hogyan zajlik a tartományi tanács munkája?**

Strommer Pál: Meghallgatjuk az érintetteket, és az eset értelmezését egy javaslattal átadjuk a tartományfőnöknek. A konkrét üggyől és a súlyosságától függ, hogy milyen eszközöket javasolunk. Természetesen minden bántalmazási gyanú felmerülésénél elsődleges szempont a (lehetőséges) áldozat biztonságba helyezése, segítése, kísérése. Ha az eset súlyos, akkor a lehetséges elkövetőt – mert az ártatlanság vélelme megilleti – nem csak a konkrét áldozattól szeparáljuk el, biztosítva ezzel, hogy semmiféle további káros cselekedetet ne tudjon elkövetni. És akkor rátekintünk, valójában mi is történhetett, s kell-e egyházi vagy világi hatósághoz fordulni, és átadni nekik az ügyet. Ha csak határátlépésről van szó, igyekszünk alaposabban körbejárni, és javaslatot tenni arra, hogyan lehetne gyó-

gyítani a helyzetet és a benne szereplőket. Ha van rá mód, hogy az elkövető is segítséget kapjon, akkor erre is igyekszünk kitérni. Persze ezzel együtt fegyelmi büntetésben is részesülhet. Mondjuk egy gyerek, aki verekedett, kaphat beírást vagy intőt, de mellé kísérést is, ami fejleszti a konfliktuskezelő képességét. Aztán ott vannak a másodlagos áldozatok. Például a tanúk, akik látták a bántalmazást, és vagy szólnak, vagy nem mernek szólni, de valahogyan viszonyulnak az adott szituációhoz. Másodlagos érintettek a szülők is, akiknek a gyereket bántották, vagy akiknek a gyereke a bántalmazó. Mindegyikük sérül, és ezért segítségre szorul.

Guba András: Az valószínűleg nem lehetséges, hogy soha többé ne forduljon elő olyasmi, amit valaki határlépésnek, a biztonsága ellen elkövetett tettnek érez. Épp ezért fontos a tanulás, hogy egyre érzékenyebbek legyünk arra, mi az, ami ilyen lehet. Az lenne az igazi, ha eljutnánk oda, hogy a diák, a tanár vagy a szülő magában a helyzetben tudná jelezni, hogy mire érzékeny, és hogy ami épp történik, az neki sok, megsérül benne, és ezen a helyzeten változtatnunk kell.

Zsódi Viktor: A BITT nem ítélkező, bírói testület, hanem elsősorban támogató csapat, amely azt segíti, hogy bátran szóvá lehessen tenni ügyeket, és az ezek nyomán zajló tanulás, gyógyulás nagyobb szabadságot adjon a konfliktusok résztvevőinek, mert azokban épp az egyéni szabadság sérült. A rendszer is azt tanulja, hogyan tudunk olyan iskolát működtetni, amely képes igazán szabadá tenni a benne levőket. Sok szakemberrel dolgozunk együtt: jogással, szakpszichológussal, gyógypedagógussal, akiknek van rálátásuk az ilyen szituációkra. A csapatban van szerzetes és világi, férfi és nő, fiatal és nagyobb tapasztalatú szakember. Így többfelől látjuk az ügyeket, és a felajánlott megoldási javaslatok száma is nagyobb, amelyek közül a konfliktus résztvevői a saját útjukat megke- resve tudnak továbblépni.

Strommer Pál: A gyerek-gyerek konfliktusok túlnyomó többségében közvetlenül nem avatkozunk be. Konzultálunk az iskolával, az osztállyal, az osztályfőnökkel. Meghallgatjuk őket, véleményt mondunk, de a vizsgálat és az eljárás az ő kezükben van. Nagyon érzékenyen ügyelünk a kompetenciahatárainkra. Sok szakmai tudás gyűlt össze a BITT-ben, de van, amikor külső szakértőt is bevonunk.

Zsódi Viktor: Például kértünk fel resztoratív szakembert, aki mediálta a gyógyulási folyamatot. Lényegében bármilyen szakember támogatására van szükségük az áldozatoknak, próbáljuk segíteni ennek megvalósulását.

Guba András: Ha egy osztályközösségben ketten összevereksznek, az egyiket megbüntetjük, a másikat megvédjük. Mi lesz utána? Ezzel el van intézve? Az is kérdés, hogyan lehet visszaépíteni, hogy tudjanak beszélni egymással, vagy valamit tegyenek annak érdekében a maguk módján, hogy ismét élhetőek legyenek a mindennapok. Ezért tartom nagyon jónak a resztoratív közösségi módszert, mert a visszaépítő folyamatok kezelhetővé teszik a múltat.

Zsódi Viktor: A beavatkozásunknak három pillére van. Az egyik a bejelentéseket kezelő reaktív funkció, ami a

BITT felelőssége. A másik a kultúraépítés, a képzések diákok, tanárok, szülők és munkatársak számára. Több munkatársunk részt vett a Sapientia főiskolán a Pápai Gergely Egyetem gyermekvédelmi képzésében, de számos más képzési forma és iskolai kultúrát alakító intervenció is van még. Erre hoztuk létre korábban az említett gyermekvédelmi titkárságot. A harmadik pillért a hálózatok jelentik. Sok éve működik már a rendtartományban a Piarista Segítő Háló: ezzel az a célunk, hogy a segítő szakemberek minél hatékonyabban tudjanak helyben támogatást nyújtani. Emellett élő kapcsolatunk van más rendek hasonló szervezeteivel, illetve a szerzetesi iroda Emberi Méltóság Stratégia elnevezésű kezdeményezésével, és nemzetközi szinten is a hálózatos működésben gondolkodunk.

– **Hans Zollner jezsuitának nemrég jelent meg magyarul egy tanulmánya, melyben az úgynevezett mentalitástörténet, az akár évszázadok során rögzült attitűdök, gondolkodás- és viselkedésminták, jó vagy rossz gyakorlatok szempontjából beszél a gyermekvédelem témájáról. Az én diákkoromban egyes piarista tanárok részéről is előfordultak olyan durvaságok, megszegyenítések, amelyek ma már kimerítik a verbális vagy fizikai bántalmazás fogalmát. Hogy állnak ma ezen a téren?**

Zsódi Viktor: Egyértelmű szemléletváltás zajlott le és zajlik folyamatosan, hiszen az iskola élete, a nevelés világa ezt elvárja tőlünk. Világos a rendtársaim, a tanáraink számára, hogy sok minden, ami évtizedekkel ezelőtt bevett gyakorlat lehetett, nemcsak egy piarista gimnáziumban, hanem bármilyen oktatási intézményben, az ma már nem tartható, nem vállalható, vagy elavult. Azzal is szembe-szűlnünk kell, hogy voltak olyan pedagógiai gyakorlatok évtizedekkel ezelőtt, amelyeket mai szemmel nézve aggályosnak tarthatunk. Ennek megfelelően próbálunk változni, alakulni. A piarista rend hagyományaihoz hozzátartozik ez a fajta megújulásra való képesség. Az, hogy diákok között lehetünk, nagyon gyorsan ráébredt bennünket, ha egy módszernek már nincs létjogosultsága, mert például érthetetlen, vagy nem hoz megoldást, és ez egyértelművé teszi, hogy változtatnunk kell. És persze nemcsak az eszközhasználatban, hanem a hozzáállásunkban is alakulásra van szükség, nincs más út.

Strommer Pál: Volt olyan piarista tartományfőnök, aki elmondta nekem, hogy amikor tanár lett, azt a kemény, néha ledorongoló stílust, mintát kezdte követni, amit valaha piarista diákként tapasztalt, és bizony időbe telt s nem volt könnyű váltani, de megtette.

Guba András: A bántalmazás témája miatt a tanár-diák viszonyra ma sajnos könnyen úgy tekinthetünk, hogy itt élesen kell figyelni, mert bántani fognak. Ebből a szemléletből ki kellene lépni, hogy ne azt figyeljük árgus szemmel, mikor ki bántja meg a másikat, rögtön arra hivatkozva, hogy ez vagy az a viselkedés nekem már bántalmazás volt, akár tanárként, akár diákként. Szövetségről is lehetne szó köztük, amelyben mindketten tanulhatnak.

Strommer Pál: A kívülről érkező hatásokat is jól kell kezel-nünk. Több mint ötven éve, amikor én jártam általános

iskolába, voltak olyan tanáraink, akik mai szemmel túlléptek határokat. Például természetes dolog volt a körmösosztás. A piarista diákszövetségben jó néhány öregdiákkal vagyok kapcsolatban, és bizony sokan közülük kérdezzetnek, hogy miért engedték el a régi módszereket, nem is voltak azok olyan borzasztóak. Voltam olyan szülői értekezleten is az utóbbi években, ahol elhangzott, hogy nem olyan nagy baj, ha elcsattan egy-egy pofon a pedagógus részéről. Tehát a külső környezet is hat a tanárookra, és nekünk úgy kell működtetnünk a rendszerünket, hogy a környezetet is próbáljuk nevelni, tanítani.

– Én a pesti piarba jártam vagy negyven éve, és épp egy tanári szexuális bántalmazási ügy következtében több osztályfőnökünk is lett négy év alatt, így nemigen volt, aki a szaktárgyi kereteken túl, folyamatosan, személyesebb szinten figyelemmel kísérte volna, mi van velünk. Más öregdiákokkal beszélgetve sem az rajzolódik ki, hogy az érzelmekre és a különböző érzékenységekre való odafigyelés korábban előtérben lett volna a pedagógiában. Jó, hogy ez ma már hangsúlyosabban jelen van a piarista iskolákban is.

Guba András: Én kecskeméti piarista diák voltam, és kollégiumban laktam. Mi kis csoportokban vagy akár egyedül is bejárhattunk a tanárok szobáiba, és azokban a helyzetekben én úgy éreztem, hogy foglalkoznak a lelkemmel.

– A kollégisták helyzete persze különleges: nem csak a tanulási idejük kapcsolódik az intézményhez, hiszen ott élnek...

Guba András: Vagy mennyire más volt a viszony tanár és diák között például egy kiránduláson. Persze lehet, hogy órán meg ugyanaz a tanár hozta a szokásos formáját, mégis volt az érintkezésnek egy olyan tere, ahol a szükséges lelki, személyes vagy érzelmi kapcsolódás, feldolgozás vagy gyógyulás megtörtént. Mostanra ezek a helyzetek is gyanússá váltak. De a rendszer ennek nyomán úgy is fejlődhet, hogy kezd kialakulni, hogyan lehet biztonságos a személyes kísérés vagy találkozás. Nekem tetszik, hogy a nagyon spontán tanár-diák kapcsolódások, amelyek régen is sokat adtak érzelmileg, egyre biztonságosabbak lesznek. Mert könnyen válhatnak ezek érzelmi függéssé, amikor már nem világos, melyik félnek is van szüksége arra, hogy egy diák hetente kétszer bemenjen a tanárhoz. Ezeket a folyamatokat is kezdjük biztonságossá, átláthatóvá tenni, hogy mi az, ami belefér egy kapcsolatba, ami előrevisz, és mi az, ami már valamelyikünk problémáiról szól. Ezzel a diáknak meg a tanárnak is megnő a szabadsága.

– A szemléletformálás terén milyen kezdeményezések vannak?

Zsódi Viktor: A piarista rend tanuló szervezet szeretne lenni, egyre inkább elsajátítva, hogyan tudunk biztonságos iskolákat működtetni az intézmények minden polgára számára. A szexuális gyermekbántalmazási esetekből is tanulni akarunk. Ebben a folyamatban nagyon fontos, hogy megosszuk a tapasztalatainkat, támogatva az összes sze-

replő gyógyulását. A rendtartomány 2023-ban létrehozta a Nox Precessit Bizottságot. A latin kifejezés a rómaiakhoz írt levélre utal: „Múlóban az éjszaka, a nappal pedig közel. Vessük hát le a sötétség tetteit, és öltük fel a világosság fegyvereit. Élünk tisztességesen” (13,12–13). E bizottság célja, hogy egyben lássuk a már ismert, kivizsgált, feldolgozott szexuális bántalmazási eseteket, s a rendtartomány egésze tudjon tanulni ezekből, szembesülve azokkal a hibákkal, bűnökkel, amelyeket elkövettek, és elköteleződve amellett, hogy az ilyen ügyek ellen minél hatékonyabban lépünk fel. A rendszer és az egyének is. Ebben a folyamatban szintén több szakember dolgozik együtt. Bizonyos értelemben az emlékeztet, a múltat is szeretnénk így gyógyítani. Az is feladatunk, hogy magunknak és a körülöttünk lévő fiataloknak, illetve az öregdiákjainknak is tudjunk válaszolni a múlttal kapcsolatos kérdéseikre.

Guba András: Azt szeretnénk megtanulni minden korábbi esetből, hogy mit csináljunk másként, hogy ez ugyanígy már ne történjen meg újra, illetve milyen fejlesztési, gyógyítási folyamatokat érdemes bevezetni, hogy ne akarjuk egyszerűen kitörölni, ami történt, ne legyenek eltüntetett problémák, zárványként létező traumák, amelyekről csak a folyosón beszélnek. A rendszer megpróbál változtatni magán, hogy képes legyen kezelni ezeket az eseteket, csökkenteni a lehetőségüket, és gyógyítani.

Strommer Pál: Néhány iskolánkban már működik egy nagyon lelkes és motivált csoport, amely évfolyamonként külön prevenciós eszközöket dolgoz ki. Ennek része, hogy a diákok elsajátítsák, miként vehetik észre magukon, ha valami nagyon zavarja, sérti őket, és hogyan reagálhatnak: elmenekülnek az adott helyzetből, vagy azt mondják, hogy ebből elég.

Zsódi Viktor: Márciusban lesz Budapesten egy nemzetközi piarista nevelési kongresszus, amelynek az a jelmondata, hogy „360 fokos nevelés”, és arról fog szólni, hogy az intellektuális, kognitív képességek fejlesztése mellett a spirituális térben, a közösségi attitűdben való fejlesztés, az érzelmi nevelés is roppant fontos. Szeretnénk olyan iskolákat működtetni, amelyek valóban képesek arra, hogy ezekben a készségekben is segítsék a hozzánk járó diákokat. A tanár- és a papképzésben is próbálunk erre figyelni. A piarista növendékeknek éppen ebben a félévben van olyan kurzusuk, amelynek az a célja, hogy jobban rálássanak a gyermekvédelmi kérdésekre, és képesek legyenek tudatosan figyelni rájuk.

Guba András: Ha én tanárként jónak tartom a korábban említett kemény intézkedéseket, egy kicsit azért is csinálom, hogy biztonságosan tudjak tanítani. És jó ránézni arra, hogy hogy is van az én biztonságom, mitől is érzem magam hatékony tanárnak egy osztályban. Ha ezzel képes vagyok szembesülni, akkor könnyebben engedek a módszereimből, mert már nem azok lesznek fontosak, hanem a biztonságom. Ezzel a szemlélettel a gyerekek esetében is könnyebben változik, mit engednek meg maguknak. Azt senki sem akarja, hogy az osztálya ne legyen biztonságos. És ha erre figyelek, akkor nem biztos, hogy megütöm a másikat. Ha úgy tekintünk az iskolára, hogy az egy biztonságos hely a fejlődésem érdekében, akkor ebben a kont-

extusban picit könnyebb változni, ha kell. Ebből születhet bizalom.

Strommer Pál: Az nyilvánvaló célunk, hogy radikálisan csökkenjenek a bántalmazási esetek a piarista intézményrendszeren belül, de azt valószínűleg illúzió lenne kitűzni, hogy soha semmiféle bántalmazásra ne kerüljön sor. Mindig lesznek indulatok, külső hatások, szituációk, amelyeket nehéz feloldani. Szoktam emlegetni azt a gondolatot, amit Tolsztojtól olvastam a *Háború és békében*: „Nem az az egészséges ember, aki soha nem lesz beteg, hanem az, aki mindig meggyógyul.” Olyan környezetet igyekszünk teremteni, ahol észlelni lehet, hogy valami baj történt, ahol segítséget lehet kérni és kapni. És ha valamiféle intézmé-

nyi vagy rendszerszintű hiány is szerepet kapott abban, hogy a probléma kialakulhatott, azon vagyunk, hogy annak az orvoslása is történjen meg.

Zsódi Viktor: Nem véletlen, hogy nem ellenőrző bizottságot vagy gyermekvédelmi bizottságot hoztunk létre, hanem a Biztonságos Iskola Tartományi Tanácsát. A neve tisztázza a célját, mert fontos, hogy egyértelmű legyen, mi van a fókuszban: a megoldás. Nem valaminek a hiányát akarjuk orvosolni, hanem pozitívan megfogalmazni azt a pedagógiai tevékenységet, amelyet végezni szeretnénk.

Forrás:

<https://jezsuitakiado.hu/cikkek/hol-az-en-biztonsagom/>

Szervezetfejlesztés a biztonságos iskola jegyében – Piarista gyermekvédelmi műhelynapot tartottak

Március 20-án gyermekvédelmi szervezetfejlesztő alkalomra gyűltek össze a Piarista Rend Magyar Tartományának gyermekvédelemben dolgozó szakemberei Budapesten. A találkozó célja a közös gondolkodási platform megteremtése, a további fejlesztési irányok kijelölése, valamint a következő időszak cselekvési tervének felvázolása volt.

Az összejövétel során a Kiskorúak Védelmének Pápai Bizottsága által meghatározott három pillér – panaszkezelés, megelőzés és segítő hálózat – szolgált alapként a közös gondolkodáshoz. A program interaktív workshop elemekkel gazdagodott, amelyek biztosították az aktív részvételt és az együttműködés erősítését.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a hatékony gyermekvédelem elengedhetetlen feltétele a világos szerepek és feladatok meghatározása, az átlátható és transzparens működés, valamint a dialóguskészség fejlesztése. Kiemelt figyelmet kapott a gyermekvédelemmel foglalkozó munkatársak képzése, a más egyházi és világi szervezetekkel való együttműködés, valamint a megelőzés területén tett lépések hatékonyságának növelése.

A jelenlegi gyermekvédelmi intézkedések áttekintése során nagy hangsúly fektettek a meglévő jogszabályokra – mint például a bullying prevenciók tanórák; az online és szexuális bántalmazás megelőzését segítő, célzó foglalkozások, valamint a mentorálás és esetkezelés területén szerzett tapasztalatok.

Az esemény résztvevői fontosnak tartották a gyermekvédelmi rendszer továbbfejlesztését, beleértve a helyi munkacsoportok létrehozását, a kommunikációs protokollok kidolgozását és a gyermekvédelmi folyamatok auditálását. A szervezetfejlesztési munka hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek és a velük foglalkozó szakemberek egyaránt

egy biztonságosabb, befogadóbb közegben élhessenek és dolgozhassanak.

A találkozó egyik kiemelt üzenete az volt, hogy a gyermekvédelmi tevékenység nem statikus, hanem folyamatosan fejlődő, reflektív folyamat, amelyben a közös értékek, a transzparens működés és az aktív együttműködés elengedhetetlenek.

A következő időszak célkitűzései között szerepel a meglévő kezdeményezések megerősítése, új prevenciók és támogatási programok indítása, valamint a gyermekvédelmi tudatosság további növelése a piarista iskolák közösségén belül.

A találkozó megerősítette, hogy a gyermekvédelem fejlesztése közös felelősség. A résztvevők elkötelezetten dolgoznak azon, hogy egy biztonságosabb, támogatóbb közösséget építsenek. A közös munka új lendületet kapott – a következő időszakban tovább dolgoznak a piarista gyermekvédelem hatékonyabbá tételén.

Forrás és fotó: Piarista Rend Magyar Tartománya piarista.hu

Tőzsér Pál piarista szerzetes

Forrás: piarista.hu

In memoriam Ferenc pápa

A Piarista Diákújság 2025. tavaszi száma szerkesztésekor érkezett a szomorú hír, húsvéthétfőn elhunyt Jorge Mario Bergoglio, szeretett Ferenc pápánk. Másnap, április 22-én Zsódi Viktor piarista tartományfőnök közzétett megemlékezését olvashatjátok az alábbiakban.

Kedves Testvérek!

Fájdalommal értesültünk Ferenc pápa halálhíréről, akinek egészsége az elmúlt időben már javulást mutatott, és erősödő reményt kelthetett bennünk.

Hálás szívvel emlékezünk Jorge Mario Bergoglio, Ferenc pápa szolgálatára és életére. Nagy szeretettel fordult a szegények és a rászoruló felé. Különös hálával gondolunk a piarista rendhez fűződő kapcsolatára, melyet számos mély beszéde is tanúsít, amelyeket szeretnék felidézni.

1. A tanár küldetése „örangyalnak” lenni

Ferenc pápa többször kiemelte, hogy a piaristák nevelési karizmája nem pusztán oktatási tevékenység, hanem prófétai küldetés, amely a személy teljes fejlődését szolgálja.

„Az Úr arra indította Kalazanci Szent Józsefet, hogy életét az ifjúság, különösen a kicsinyek és a szegények nevelésének szentelje, mint »örangyaluk«, hogy azt a kifejezést használjam, amellyel ő maga szeretne meghatározni a »tanár« küldetését. »Örangyal« – ez gyönyörű! Ti pedig folytatjátok az ő munkáját, mely időközben, az évszázadok során négy földrészen is elterjedt.”

Ferenc pápa a Piarista Rend tartományfőnökeivel 2017-ben.
Forrás: Vatican Media

2. Erős gyökérzettel a kor kihívásaira válaszolni

A Szentatya hangsúlyozta, hogy a piaristák nemcsak a múlt örökösei, hanem a jövő építői is, akik a Szentlélek vezetésével képesek válaszolni a kor kihívásaira.

„A szerzetesség mindig is az előhadat képviselte a nevelés feladatában. Jó példa erre alapítótok, Kalazanci Szent József, aki elsőként nyitott iskolát a gyerekeknek,

de példák azok a szerzetesek is, akik Estadilla községben tanították őt, sőt sokkal korábban a középkori kolostorok is, melyek megőrizték és elterjesztették a klasszikus kultúrát. Ebből az erős gyökérből nőttek ki a történelem minden korszakában a különféle karizmák, melyek Isten kegyelméből képesek voltak alkalmazkodni a különböző helyek és korszakok szükségleteihez és kihívásaihoz. Az Egyház ma arra hívja őket, hogy saját identitásukra alapozva megújítsák elköteleződésüket. Köszönöm, hogy oly nagy buzgalommal és lelkesedéssel ragadtátok kézbe ezt a »sebváltót«.”

3. A nevelési szövetség helyreállítása

A pápa egyik fontos figyelmeztetése a piaristákhoz a „nevelési szövetség” helyreállításának szükségessége. A család, az iskola és a társadalom közötti kapcsolat meggyengülése nagy kihívást jelent. Ferenc pápa szerint a piaristáknak kulcsszerepük lehet abban, hogy ezt a szakadékot áthidalják, különösen azáltal, hogy összekötik a fiatalokat az idősökkel, megőrizve a hagyományokat, ugyanakkor kreatív módon alkalmazkodva a modern kor igényeihez.

„A nevelés manapság nagyon komoly dolog. Rendkívüli kihívás, mert – általánosságban mondhatjuk – a nevelési szövetség felbomlott. A szövetség felbomlott: az iskola, a család és a fiatalok közötti szövetség felbomlott. A feladat az, hogy a nevelési szövetséget újra megkössük, nem tudom pontosan, miképpen, de újra meg kell kötnünk, ez ugyanis kulcsfontosságú. Úgy kell tehát nevelni, hogy újra létrehozzuk a nevelési szövetséget, mely szükségszerűen magában foglalja a családot. A mai korban a nevelési szövetségben a családnak – bármilyen legyen is az – jelen kell lennie.”

4. A nevelés mint misszió

Ferenc pápa különösen értékeli, hogy a piaristák a tudásátadás mellett lelki és erkölcsi neveléssel segítik a fiatalokat a hit és a tudomány összehangolásában. Ez a megközelítés kiemelkedően fontos a modern társadalomban.

„Szeretnék emlékeztetni titeket azokra az erős kifejezésekre, amelyekkel alapítótok jellemezte a szolgálatot, amelynek életét szentelte: »a legméltóbb, a legnemesebb, a legérdemszerzőbb, a legjótékonyabb, a leghasznosabb, a legszükségesebb, a legtermészetesebb, a legésszerűbb, a legmegbecsültebb, a legtestetesebb és a legdicsőségesebb« (Emlékirat Tonti bíborosnak). Ezek a szavak ma is igazak! ... Az iskolába járó gyermekeknek állandóan szükségük van hiteles nevelőkre, akik segítik felnőni őket, mély gyökerekből táplálkozva, akik megismertetik őket Krisztussal és kísérik őket az élet útján.”

A Szentatya többször hangsúlyozta, hogy a piaristák karizmája – a szegények nevelése, a hit és tudás integrálása, a közösségi felelősségvállalás – kulcsfontosságú a

mai egyház számára. Ferenc pápa üzenete egyértelmű: a piaristáknak tovább kell vinniük Kalazanci Szent József örökségét, a gyermekeknek és a fiataloknak szükségük van olyanokra, akik ellátják őket a pietas [istenhit] és a litterae [tudás] kenyerével. Reméljük, hogy Ferenc pápa örökségét meg tudjuk őrizni és valóra tudjuk váltani életünkben!

Michael W. Banach apostoli nuncius úr a mai napon, a szerzetes-elöljáróknak írott levelében így fogalmaz: „Egységben az egyetemes Egyhazzal, mélyen megrendülve Őszentsége Ferenc pápa halála miatt, akiknek pápasága különleges ajándék volt az Egyház és a világ számára, arra szeretném hívni a különböző szerzetesi közösségek elöljáróit Magyarországon, hogy imádkozzanak együtt az elhunyt pápa lelki üdvéért, hogy a Feltámadt Úr, akit ő annyira szeretett és szolgált életében, fogadja be Őt az új és örök Jeruzsálembe.”

Kérjük a piarista közösség tagjait, szerzeteseket, munkatársakat, diákokat és családjaikat, hogy imáikban emlékezzenek meg Ferenc pápáról, és imádkozzunk közösen Egyházunkért, hogy Isten akaratának megfelelően folytathassa küldetését.

Istenünk, lelkek halhatatlan Pásztora, tekints könyörgő népedre. Add, hogy szolgálj, Ferenc pápánk, aki szeretetben kormányozta Egyházadat, irgalmadból a rábízott nyájjal együtt elnyerje a hűséges szolgálóknak megígért örök jutalmat. Ámen.

Budapest, 2025. április 22.

Zsódi Viktor Sch. P.
tartományfőnök

Habemus Papam! Pedro Aguado és Zsódi Viktor levele XIV. Leó pápa megválasztása alkalmából

Pedro Aguado generális levele XIV. Leó megválasztása alkalmából

Leone PP. XIV
9 maggio 2025

Kedves Fivéreim és Nővéreim!

XIV. Leó személyében új pápánk van. Örömmel és hálaadással fogadjuk. Leó pápát azon a napon választották meg, amikor rendünk a Boldogságos Szűz Máriát, a Kegyes Iskolák édesanyját ünnepli. XIV. Leó pápát Mária ajándékaént fogadjuk. Mária vele ajándékozta meg az Egyházat, a Kegyes Iskolákat, minden jóakarátú embert.

A pápa mindannyiunkat úgy üdvözölt, ahogyan az Úr üdvözölte tanítványait feltámadása után: Béke veletek! Ezt az üdvözlést a pápának arra szóló meghívásaként fogadjuk, hogy mindig a feltámadott Krisztust helyezzük életünk középpontjába, annak tudatában, hogy ő küld bennünket, és hogy a húsvét mély közösségi és misszionáriusi megtapasztalásából éljünk.

A pápa üdvözlését arra szóló meghívásként fogadjuk, hogy a békéért dolgozzunk, a „lefegyverzett és lefegyverző” békéért, és hogy továbbra is hidakat és közösséget építsünk az emberek között.

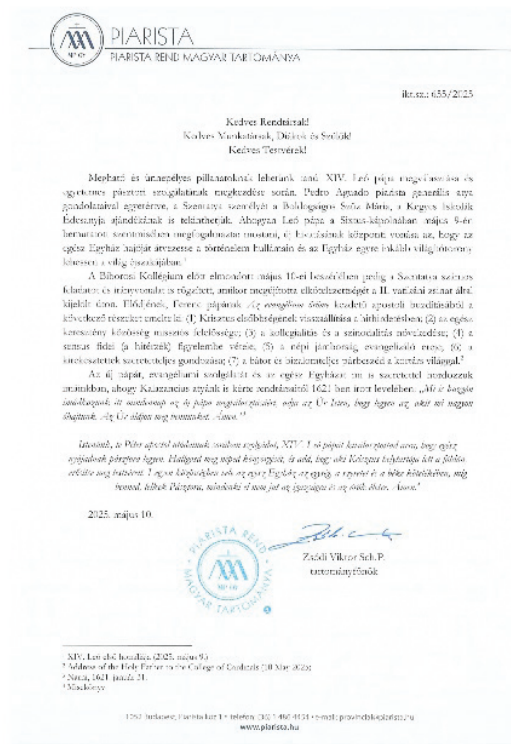
A Generális Kongregáció azt kéri, hogy minden piarista jelenlétben mondjanak hálaadó misét az új pápáért, amelyen részt vehetnek a diákok, a tanárok, a családok, a Kalazancius Mozgalomnak, a Piarista Testvériségnek és a szerzetesi közösségnek a tagjai.

Imádkozunk XIV. Leó pápáért, és ajánljuk őt rendünk védőszentjének, a Kegyes Iskolák édesanyjának oltalmazó szeretetében!

Róma, 2025. május 9.

*Testvéri öleléssel:
Pedro Aguado Sch. P.
rendfőnök*

Zsódi Viktor tartományfőnök levele az új pápa megválasztása alkalmából

Kedves Rendtársak! Kedves Munkatársak, Diákok és Szülők! Kedves Testvérek!

Megható és ünnepélyes pillanatoknak lehetünk tanúi XIV. Leó pápa megválasztása és egyetemes pásztori szolgálatának megkezdése során. Pedro Aguado piarista generális atya gondolataival egyetértve, a Szentatyát személyét a Boldogságos Szűz Mária, a Kegyes Iskolák Édesanyja ajándékának is tekinthetjük. Ahogyan Leó pápa a Sixtus-kápolnában május 9-én bemutatott szentmisében megfogalmazta: mostani, új hivatásának központi vonása az, hogy az egész Egyház hajóját átvezesse a történelem hullámain és az Egyház egyre inkább világítótorony legyen a világ éjszakájában.

A Bórosi Kollégium előtt elmondott május 10-ei beszédében pedig a Szentatyát számos feladatot és irányvonalat is rögzített, amikor megújította elkötelezettségét a II. vatikáni zsinat által kijelölt úton. Elődjének, Ferenc pápának Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdításából a következő részeket emelte ki: (1) Krisztus elsőbbségének visszaállítása a hithirdetésben; (2) az egész keresztény közösség missziós felelőssége; (3) a kollegialitás és a szinodalitás növekedése; (4) a sensus fidei (a hitérzék) figyelembe vétele; (5) a népi jámborság evangelizáló ereje; (6) a kirekesztettek szeretetteljes gondozása; (7) a bátor és bizalomteljes párbeszéd a kortárs világgal.

Az új pápát, evangéliumi szolgálatát és az egész Egyházat mi is szeretettel hordozzuk imáinkban, ahogy Kalazancius atyánk is kérte rendtársaitól 1621-ben írott levelében: „Mi is buzgón imádkozunk itt mindennap az új pápa megválasztásáért, adja az Úr Isten, hogy legyen az, akit mi nagyon óhajunk. Az Úr áldjon meg bennünket. Ámen.”

Istenünk, te Péter apostol utódainak sorában szolgádat, XIV. Leó pápát kiválasztottad arra, hogy egész nyájadnak pásztora legyen. Hallgasd meg néped könyörgését, és add, hogy aki Krisztus helytartója lett a földön, erősítse meg testvéreit. Legyen közösségben vele az egész Egyház az egység, a szeretet és a béke kötelékében, míg benned, lelkek Pásztora, mindenki el nem jut az igazságra és az örök életre. Ámen.

2025. május 10.

XIV. Leó pápa címere

Zsódi Viktor Sch.P.
tartományfőnök

INTERJÚK

Kerényi Lajos atya 98. születésnapjának közeledtével a húsvétra készülve Zsódi Viktor tartományfőnök beszélgetett vele hitről, kétségbeesésről és vigasztalásról.

- Kedves Lajos atya, sokan a betegekért tett áldozatos lelkipásztori munkádért hálásak neked. Most, hogy nem tudtál a betegekhez járni, mit üzenél nekik? Van-e olyan dolog, amit a betegséget és gyengeséget jobban átélve fontosnak tartasz hangsúlyozni a gyógyulást váróknak?

– Remélem lesz még lehetőségem menni! Nagyon gyorsan cserélődnek a betegek, sokan közülük már ott vannak a másik létrejelenésben. De azt üzenem legfőképpen, hogy nincs kétségbeesés! Húsvét is arra tanít bennünket, hogy Jézus igazolta magát. Ezért jött el. „Atyám és én egy vagyunk.” Feltámadt, így igazolta, hogy igenis lesz folytatás!

Legyen mindig az ember előtt cél! Megvalósítandó eszme, gondolat, valami, ami visz magával. Mert ha csak önmagunkban vagyunk, akkor az sajnos mindig rosszra visz. „Vae soli” – mondja a bölcsesség könyve is – „Jaj annak, aki egyedül van”, semmi gondolata, eszméje nincsen. Ebbe az ember a végén belekukul.

– Mi ad neked erőt ahhoz, hogy ezt a derűdet megőrizd? A nehézségekben is, meg most is. Látjuk, hogy nem hagytad el magad, az élet szeretete itt van veled, egyre inkább megerősödve vagy jelen újra rendházi közösségben. Mi az, ami ezt a derűt, ezt a reményt elteti?

– Nagyon jó kérdés! Mindig volt három dolog, ami nagy örömet okozott nekem. Egyrészt, hogy van, ahol megszólíthatom az ifjúságot, a szalóki vagy a nagymarosi találkozón, hittanórákon, stb... Másrészt, mivel majdnem orvos lettem, szívügyem a betegek is. Szeretem őket nagyon!

Viszont valóban korlátozva van az egészségi állapotom. Így a harmadik recept a kétségbeesés elkerülésére, hogy igyekszem megválaszolni a lét nagy kérdéseit. Egyfelől sokat gondolkodom és írok is mostanában a nagy dolgokról, az emberiség örök témáiról: honnan jöttem, hová megyek, miért a sok bűn? Miért a rengeteg szenvedés? Miért a halál? Folytatódik az élet? Mindenkor filozófusa és gondolkodója ezen töri a fejét. Ebből vannak a világnézetek, amik aztán el is kajlódnak, jó magyarsággal, mert ezekből mindig veszekedés van, meg háború. Az ezekre való válaszadás foglalkoztat nagyon.

Görföl Tibor professzor a Vigilia folyóirat 2025. februári számában idézi az első lapszámot 90 évvel ezelőtről, 1935-ből: „Bárhová tekintünk, [...] mindenütt szűk párt-szemponatok uralkodását látjuk és az univerzális emberi, szellemi, etikai és vallási értékek megvetését. [...] Ha végig gondoljuk, hogy ilyen irányítás következtében milyen szellemi és lelki értékek vannak Németországban veszélyben, valóban okunk van a legnagyobb fokú aggodalomra.”

– Mi az ami különösen is foglalkoztat, így húsvét de- rekán?

– A legfontosabb kérdésekre sokféle válasz van. Mi teológusok, pláne piarista tanárok, sokat tanulunk. Annyi sok szerzővel foglalkozunk, eszmei emberrel, hogy azt látjuk elsősre, hogy ők is ezekkel a nagy kérdésekkel foglalkoz-

tak, ha például Buddhára vagy Mohammedre gondolunk. De egyik sem ad olyan választ az emberiségnek, amelyik ennyire reményteljes, derűt keltő, embert felemelő lenne, mint Jézus válasza. Ő mindenkit megszólít. Az ő tanaiban benne van a szenvedés és a vigasztalás, amelyek a legfontosabbak az ember számára. Erről sokat írok mostanában. Szintén nagy ügyem, lassan egy évszázada – már talán lehet ezt így mondani –, hogy az emberek ne veszítsék el önmagukat, tehát el ne kárhozzanak! Tudjanak megmaradni ezen az eszmei síkon, a célt szem előtt tartva, az optimizmust el nem felejtve: „nincs baj, öregem! Van feltámadás!”

Aggódás és kétségbeesés helyett, boldogan kürtölöm világgá: hiszek Jézus Krisztusnak a lét roppant kérdéseiben! És mindig igyekszem hozzá kapcsolódni.

Jézus legörömtelibb tanítása így hangzik: „Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek! Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmegyek, és helyet készítetek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.” (Jn 14,1-3)

Jézus mondta a tömegeknek, hogy „olvassátok a régi írásokat, azok rólam szólnak.” Látták a csodáit, a szemük láttára váltotta valóra a jövődöléseket, és végül még a halálból is visszatért! Nekünk megadatott, hogy megértsük: Jézus igazolta magát!

Az a küldetésünk, hogy ezzel szólítsuk meg az embereket, szegényeket és gazdagokat, kicsiket és nagyokat. Mert az embereknek ez megnyugvást ad, nincs ok a végső elkeseredésre. És ha az ember ezt megéli, még akkor is, ha lóg a nyelve, vagy sokat szenved, akkor ez a környezetének is sokat jelent és végső soron önmagának is. En tudom, hogy kinek hiszek, hiszen igazolta magát. Jézus Krisztus mindenre választ ad.

– Kórházi szolgálatod során ezt sokat láthattad a gyakorlatban is. Mekkora ereje van utóbbi mondatodnak egy haldokló számára?

– Hatalmas. Mindenki számára mondom, hogy azért nincs szerintem Isten nélkül haláleset, mert látom a haldoklókat, félelmetes, milyen érzékennyé válik olyankor a lélek.

Külön könyvet lehetne írni, hogy milyen igazi lét-ügyek megoldása felé hajlik mindenki az utolsó órákban. Ahogy mondta egy munkás srác: „Tisztelendő úr, itt vagyok a betegek között. Azt látom, hogy zuhanó repülőben nincs már ateista.” Ez a nép hangja. És ez tényleg így van.

Egyszer megyek az intenzív osztályra, nővér fogad, és azt mondja: „Lajos atya, mielőtt menne a többi tízhez, hozza menjen először.” Láttam az ajtóból, hogy valóban súlyos a helyzet, egy haldokló hölgyről volt szó, csövek lógtak ki a testéből mindenfelé, kapkodta a levegőt, percei lehettek hátra. És akkor odamentem, mondtam is, hogy én vagyok a lelki doktor ebben a kórházban. Jézus üdvözlí, kérje, növelje a hitet, bocsásd meg minden bűnöm!” – És akkor én most magát bekapcsolom Jézus szeretetvilágába, és adom a szent kenetet: “E szent kenet által és nagy irgalmassága sze-

rint segítsen meg téged az Úr a Szentlélek kegyelmével...”
Hogy aztán ott mi történik, az már nem az én területem, hanem az Úr tartománya, a lélek mélyén zajlik. De akkor és ott ezután a zihálás abbamaradt, a beteg megnyugodott és utoljára még erőre kapott. Van ilyenkor egy belső életéről-érzés az emberben.

– **Legendás a kórházi szolgálatod, de legalább ilyen sokat szoktál nekünk mesélni a a szovjet hadifogságról is.**

– Utolsó tatai évemben tört ki a háború, így érettségi előtt engem is besoroztak, kiképeztek géppuskásnak, még lövészárkot is ástunk, és akkor... frontharcos lettem. Kemény volt a front, sokat is írok róla, de mindig mondom, hogy azért az nagyon megtépett. Utána két-három héten keresztül szögesdróttal lezárt marhavagonokban szállítottak minket a Donyeck-medencébe, az ott borzasztó sok szenvedéssel járt. Azonban a 45 közül, hárman-négyen jelet kaptunk. Arra kaptunk ihletet, hogy a vörös csillagot győzzük le a kereszt jelével. Ezért mi nem káromkodtunk, Jézust hívtuk naponta és fejünkbe vettük, hogy megtérítjük a Szovjetuniót. A nyakunkban lógó feszületet cernára kötve, kívül hordtuk a rabruhánkon, mutatva Őt az „ateista” népnek, az örök szeme láttára. Sok orosz fogvartónk odajött, csókolgatva a feszületet ilyeneket mondott „Jesus Christus vivat”. Olyan erős volt ez a tapasztalat, hogy odajött az egyik fiú és remegő hangon mondta, hogy „fogolytársak, itt van az Isten. Győzött a kereszt.” Istennek hála, életben maradtunk. Hazatérve pap lettem, és tovább üldöztek. De Jézus akkor sem hagyott el!

– **Életednek egy hosszú részét piaristaként, de mégis plébániai szolgálatban töltötted. Hogyan élted meg, amikor az államhatalom önkényesen lecsökkentette, korlátozta az aktív piaristák számát?**

– ’48-ban bezártak minket, 10 iskolából maradt kettő: Kecskeméten és itt, Pesten. De előtte, jóval kiterjedtebb

volt a piaristák tevékenysége, volt iskolánk még sok helyen. Viszont a piaristaságból, az Istennek tett örökös fogadalomból nem lehet csak úgy kitessekelni. Én ragaszkodtam és mindig is ragaszkodom hozzá. Elfogadtam a helyzetet, látszólag egyházmegyes papként, de lelkemben ragaszkodva piarista identitásomhoz.

– **Sokan voltak még így.**

– Sokan, igen. De legtöbbször megmaradtunk piaristának a szétszórás ellenére is. Nagyon kevés volt, aki emiatt morzsolódott le. Nagyszerű dolog, ha az ember eszmét választ és az eszme mellett kitart, akkor is, ha ebből baja származik. Hát származott is elég sok. 15 felé helyeztek, mert aztán ez a bizonyos állam bácsi folyton szekált, piszkált, mert hát nem értem a bőrömbe, prédikáltam, beteghekhöz jártam, satöbbi, és emiatt mindig bajba kerültem. De ez megedzett engem. Tizenöt-ször költözködni, két-három évenként! Mert mindjárt több lett a fiatal, meg aztán fölébredt a falu, és akkor így aztán kidobtak, nem engedték, hogy prédikáljak, hogy hittant tanítsak, hát ezt mind átéltem.

– **És ezek közül a helyek közül mi volt a kedvenced, hol érezted magad különösen is jól?**

– Vannak kedves helyeim, például nagyon-nagyon szeretem a palócokat.

– **Sokat szoktál mesélni a szécsényi káplánságról. Megosztanál egy történetet?**

Mondok: bejön a gyóntatószékbe egy fiatal hölgy – mert ott gyónnak, áldoznak az emberek, igen mély a hitük –, és nem szólal meg. Én mondom neki, hogy „tessék”, nem szólal meg. „Hát miért jött?” – „Hát gyónni.” Mondom, „akkor tessék!” – „Hát fággásson!” Sok ilyen kedves mondat maradt meg abból az időből.

Fotó: Barlay Vince/PRMT

dr. Kerényi Lajos Sch.P. és Zsódi Viktor Sch.P. tartományfőnök

– Mesélnél nekünk erről a rejtélyes írásmódról itt előttem?

– Igen, a buszon is szokták nézni, hogy mi ez az ákombákomb, biztos, valami külföldi írás lehet. Még a tatai piarista gimnáziumban tanultam meg a gyorsírást Somogyi tanár úrtól, akinek van is valahol egy emléktáblája, mert nagy gyorsírástani volt.

Azóta is gyakran használok, prédikációk írására, mi-egyébre, de akkor vagyok a leggyorsabb, ha jegyzetek egy előadást vagy diktálnak nekem. Voltaképpen egymásba összeírt, egyezményes karakterekből áll ez az írás, de nagyban egyéniesedik is az évek során, ha kitartóan használod!

– Egészen a közelmúltig hetente felbukkantál a Szent Margit Gimnáziumban gyóntatni, hittant tanítani. Mit üzensz az ott lévő kollégáknak, diákoknak?

– Nagy távlatokban kell gondolkozni, előre, messzire tekinteni! Nem szabad magunkba fordulni, elveszni a saját kis világunkban, mert abból aztán nem tudunk kiemelkedni. Elhalmoznak minket a kételyek: „Minden olyan bizonytalan, nem tudom, hogy lesz a jövő!” – Én mondom jövőt: legyenek érdeklődők, olvasott emberek, műveltek, mert minél inkább távlatlátó az ember, annál könnyebben jut el a célhoz. Bármi is történik majd veled az életben, ne hagyd abba, érdeklődj, nézz meg mindenfélét, kutass, tudakozódj, szerezz ismereteket, és az értékeket gyűjtsd össze! És elkeseredés nincs!

A mosoly, az optimizmus és a derű az igenis kell, hogy egy keresztény embernek – de minden embernek – sajátja legyen, mert ha nem, elveszik.

Egy piarista tanár írói ambíciói - Beszélgetés Szegeden Keserű György atyával

Szegeden a piarista szerzetes tanárok körében igen-csak figyelemre méltó Keserű György tevékenysége. Az irodalom- és hittantanár, osztályfőnök, templomigazgató kiemelkedő irodalmi munkásságával nagy hírnevet szerzett iskolájának, főleg „Iskola az Édenkertben” című színdarabjával. A tanár urat Szegeden felkeresve kérdezzük a szerzetességhez vezető útjáról, hivatásáról, életéről, feladatairól.

- Sok piarista irodalomtanár tevékenységét bön-gészve ritkán találkozni olyannal, aki komoly írói ambíciókkal rendelkezik. Az oly sokszor eljátszott színdarabja (Iskola az Édenkertben) születéséről, a mű céljáról mesélne?

- A Szegedi Piarista Iskola háromszáz éves jubileumára készülve vetette fel Igazgatónő, hogy nem lenne-e kedvem Kalazanci Szent József életéről drámát írni, amit az ün-nepségen előadnánk a diákszínjátszó csoporttal. Rendala-pítónk életéről már korábban is születtek darabok, engem

viszont az iskola elindítása izgatott: mi volt a kezdetek kezdetén? Mi kellett ahhoz, hogy egy iskola (és aztán egy szerzetesrend) elinduljon hódító útjára? A szülők támoga-tó szerepét pl. mindenképp szerettem volna belevenni. A Covid kifejezetten kapóra jött, ugyanis a lezárás hónapjai biztosították az íráshoz szükséges alkotó körülményeket. Érdekes ezért, ahogy a drámában pl. a járvány témája he-lyet kap. Vagy egy házi edzésen hallgatott örömteli dal át-irata: Despacito = Egy tanító... kezdettel.

- Műve megírásánál mennyire ragaszkodott a történelmi tényekhez? Azoktól mennyire „mert” eltérni - Az írás megkezdése előtt sokat olvastam Kalazanci-us leveleit, hogy minél inkább kapcsolatban legyek a stílusával, lelkületével. Konzultáltam a levéltáros kol-légával, Koltai Andrással is, hogy a drámai konflik-tusok ne legyenek anakronisztikusak. Mondhatom, hogy a rendalapító alakjával semmi olyat nem tettem, ami nem történhetett volna meg vele a valóságban, pl. amikor gondnokot vett fel vagy hogy énekversenyre kísérte diákjait. Az ifjú Glicerio Landriani alakjában azonban már nagyon sok a fikció. Az igaz, hogy ő volt a hittan tanár a piarista iskolában, és hogy „angyali lelke volt” – de az már nem, hogy kőfaragó lett volna az apukája. A való életben sokkal több szereplő ját-szik közre egy szituációban, mint a színpadon. Egy drámának tömörítenie, sűrítienie kell. Össze kell vonni a szereplőket, hogy teljesség érzetünk legyen. Ezért is hoztam össze egy családba Gliceriót és az egyik első piarista diákot Davide-t.

Keserű György atya
Fotó: Csapó Viktória

- Ha újraírná a színdarabot, mit változtatna rajta?

- A történet fordulataival nagyon elégedett vagyok. Kellő mélységben lett bemutatva minden, semmi nem maradt ki-fejtetlenül. A rendezésen viszont változtatnék, egyik másik harci jelenet túl erős lett az előadás mély lelki tartalmához képest. És egy-két sikamlós szófordulatot is átírnék. Nem kell ezzel vadászni a nézők tetszését.

- A tanár úr tehát nemcsak tanít, de komoly irodalmi tevékenységet is folytat. Úgy tudom, passiót is írt. Miket alkotott még, és milyen témájú művek megírását tervezi?

- A közelmúltban éveken keresztül részt vettem a Liget Társulat húsvéti előadásainak megalkotásában. Ha lenne időm, bármikor visszakapcsolódhatnék. Nikosz Kazantzakis: Akinek meg kell halnia c. regényét kétszer is előadtuk, a társulat egyik kedvence lett. Még a Szegedi Nemzeti Színházban is bemutatták, amire igazán büszke vagyok. A passiójátékok sorában szerepel még A farizeus halála, ahol Szent Pál megtérését összekapcsoltam Jézus kereszthalálával, igazából tehát ő az a farizeus, aki meghal, vagyis megtér. A megírásában hatott rám Gorkij: Éjjeli menedékhely c. drámája, emiatt úgy mutattam be a passió történetét, hogy a szereplők végig egy helyszínen vannak, a háttérben pedig zajlik Jézus jól ismert pere és kivégzése.

- Tanártársaitól hallottam, hogy a Szent Péter esernyője regényből is színdarabot készített. Kérem meséljen erről a „vállalkozásáról”!

- Egy rendező folyamatosan keresi a megfelelő darabot. Mit fogunk előadni jövőre? Kapóra jött a Szent Péter esernyője, amit épp tanítottam a hetedikeseleknek. Bájos történet, középpontban egy irgalmas cselekedettel. Fordulatos, színes, két fiatal egymásra találásáról szól, akik eleinte nem egészen önzetlenül, de azért megszeretik egymást. Mi kell ahhoz, hogy kiteljesedjen a kapcsolatuk? Csupa érdekes kérdés, amivel a diákok könnyen tudnak azonosulni. A regény dramatizált változatát évek óta játssza a budapesti Karinthy Színház. Nekünk azonban ez túlságosan népies volt. Mi valami fiatalosra vágytunk, ezért elhatároztam, hogy készíték egy saját változatot, ami az eredeti regénynek egy igen kreatív változata lett. Az ODE versenyén is indultunk az előadással, ahol EZÜST minősítést szereztünk.

- Tudjuk, hogy Pilinszky János (a volt piarista diák) költészete közel áll a tanár úr szívéhez.

- Pilinszkynek vannak verssorai, amelyek újra és újra eszembe jutnak, pl. „Amiként kezdtem, végig az maradtam.” Amikor valami olyasmiben szeretnék megváltozni, ami egyéniségem részét képezi, akkor először mindig türelemre intem magam, általában Pilinszky soraival, és mérlegelem, hogy előbb békére kell jutnom azzal a dologgal, amiben szeretnék fejlődni. Önmagunkkal kapcsolatban tehát első az elfogadás. Megrendít továbbá Pilinszky ember-szeretete, apokaliptikus látásmódja, sebzettsége, amelyet hordozott (munkatáborok élményvilága). Szeretem esszéit is, különösen, amelyek Simone Weilről szólnak.

- Ha már Pilinszky János költőt, volt piarista diákot említjük, eszembe jut, hogy Tanár Úr is a piaristákhoz járt. Milyen piarista gimnáziumi élményei vannak ezekből az évekből?

- Nagyon sokat kaptam a piaristáktól, 1997-ben végeztem Kecskeméten. Leginkább a túrák jutnak eszembe, rendszeresen jártunk vízitúrára, sítúrára... ezeket mind a mai napig fontosnak tartom, és én is viszem a diákjaimat... most nyáron pl. a Szigetközbe. Nagyon szerettem péntekenként olvasókörré járni, amelyet Sümeghy György tartott, sajnos régóta nem él már a rend kötelékében. Kulturálisan is nagyon sokat kaptunk: filmek, koncertek, Cseh Tamás, Kalácsa... azt tapasztaltam, hogy ők nemcsak a tananyagot akarják átadni, hanem valóban az életüket osztják meg velünk.

- Mely tantárgyakat szerette legjobban? Milyen tantárgyakban volt gyöngébb?

- Egy évig volt magyartanárom Németh Attila, aki később prefektusom lett a Kalazantinumban. Érte nagyon lelkesedtem, figyeltem minden mondatát. Nagyon kedveltem a szigorú stílusát, ahogy magasra helyezte a mércét. Másik oldalról viszont a reál tárgyakban gyengébb voltam, pl. matematikából. Szerintem ez az a tárgy, ami nem azon múlik, hogy valaki mennyit gyakorol, hanem hogy mit jelentenek neki a számok. Nekem gyakorlatilag minden példánál előlről kellett kezdenem. Valahogy nem tudtam építeni a hasonló példákra. Teljesen kimerítő volt éveken keresztül élet-halál harcot vívnom a matekkal, mégsem tudom azt mondani, hogy felmentést kellett volna kérnem. Pedig akkor még nagyon nehéz volt pl. a matek érettségi, mert pl. száz alaptételt (bizonyításokat) meg kellett tanulni az írásbelire. Nem folytatom, örülök, hogy vége, és nagyon meg tudom érteni azokat a diákjaimat, akik küszködnek a matekkal.

- Mely tanárai voltak életére, hivatása választására meghatározó hatással?

- Matek ide vagy oda, osztályfőnökömet kedveltem a legjobban. Sokat készült az óráira, mégsem mondta egyszer sem, amikor bekopogtam hozzá, hogy nem ér rá, keressem máskor. Mindig volt rám ideje, összességében sokat törődött velünk... Vízhányó Zsoltról van szó. Örömmel élte meg a hivatását, és ez az öröm ragadós volt, könnyű volt elképzelnem, ahogy én is ugyanilyen lelkesen fogok tanítani, diákokkal foglalkozni.

- Fel sem vetődött, hogy nem piarista tanár, hanem világi pap lesz?

- A papság gyerekkorom óta közel állt hozzám. Jól éreztem magam a templomban, mintha egy kicsit a Mennyországban lettem volna, különösen szentáldozáskor. Tizenkét éves voltam, amikor megszülettek iker öcséim. A velük való foglalkozás ébresztett rá arra, hogy milyen szívesen foglalkozom gyerekekkel, és hogy tanár szeretnék lenni. Ez a két hivatás találkozik a piaristáknál, akik papok és tanárok egyszerre.

- Hol végezte az egyetemet? Mindenképpen irodalomtanár szeretett volna lenni?

- Az ELTE-re jártam, és szerettem volna angol szakos is lenni. Akkor még nem gondoltam bele, hogy a teológia, az angol és a magyar együtt valószínűleg túl nehéz lett volna, úgyhogy utólag hálát adok azért, hogy nem sikerült az angol felvételi. Többször is próbáltam, de valahogy mindig közbejött valami. Nagyon érdekes ennek a története... Szent Margit közbenjárását többször is kértem, mivel a Margitszigeten sokat tanultam, és ő megígérte, hogy nem leszek ugyan angoltanár, de mindenki azt fogja hinni, hogy az vagyok... és valóban így lett. Nagyon sok alkalmam van angolul beszélni, diákcsoportokat többször kísértem nemzetközi találkozóra, ahol az angolnak nagy hasznát vettem. De az angol nyelvet tanítani... valószínűleg nem is lenne hozzá türelmem.

- Hol volt novícius? Mikor és hol szentelték pappá?

- Nekem még Vácon volt a noviciátus, ahol hosszú hagyománya van a novícius képzésnek. Pázmándy György volt a magiszterem, aki abban az időben nagyon sok feladatot vitt, túl volt terhelve. Akkor eszembe nem jutott volna, hogy egyszer én leszek a novíciusokért felelős magiszter. 2005. április 16-án szenteltek pappá Kecskeméten. Ez a nap vízváltó volt az életemben, mintha azóta gyorsabban telne az idő. A szentmise napi szükségletemmé lett. Itt említeném meg a Szentjánosbogár táborokat, ahova papszentelésem óta minden nyáron eljártam tábori papnak, és ami nagyon sokat jelentett papi karakterem kialakulásában.

- Hogyan indult tanári pályája? Örömök és kudarcok is érték? Voltak-e mélypontok, amelyekből könnyen vagy nem is olyan könnyen fel tudott állni?

- Papszentelésem évében már a Váci Piarista Gimnáziumban tanítottam óraadó tanárként. Később ide kaptam dispoziíciót, és itt lettem először osztályfőnök. Nagyon intenzív időszak volt ez a hat év, hiszen mindent itt kellett először csinálom... beletanulni a papságba, tanárságba. Az osztályfőnökség azért is jelentett kihívást, mert egy születési szabadságon levő kolléganőtől kellett átvennem az osztályát. Nem gondoltam bele, hogy egy osztályfőnök váltás milyen gyászfolyamattal és ellenállással jár..., komoly lecke volt. Az elsődleges segítséget az idősebb, tapasztaltabb rendtársak jelentették. Velük azonban csak utólag tudtam az eseteket megbeszélni, amikor már megtörtént a baj. Valahogy megelőzni kellett volna, pl. hogy ne vegyek túlságosan magamra egy pedagógiai helyzetet. Nagyon sok lecke van, amit egy tanárnak meg kell tanulnia, pl. hogy nem kell egyből győznie. Az idő nekünk dolgozik. Előbb-utóbb a diák rászoruló helyzetbe kerül, és akkor majd lesz alkalom építeni a kapcsolatot. A megtervezett, és rendszeresen megtett gesztusok legtöbbször meggyőzik a fiatalokat. Ha én minden nap elmondom pl. azt, hogy mi itt tisztelettel szólunk egymáshoz, és erre példát is mutatok, akkor ez a szokás mint érték meg fog gyökerezni az osztályban. Örömteli élményeim közé tartozik a gitáros csapattal való gyakorlás. Azokban az osztályokban, ahol hittant tanítottam, meghirdettem egy szakkört, ahol gitáros könnyűzenei dalokat tanultunk akkordosan lejátszani. Az volt a célunk, hogy tanév végére a váci főtéren utcazenél-

jünk, és a befolyó pénzből egy jót fagyizzunk. Hogy-hogy nem épp arra jártak a szülők, akik bőséges adományban részesítettek minket. A történetnek volt még egy érdekes kifutása: egyik gitárosommal, aki később bérmalányom lett, évekkel később közösen vezényeltünk le egy gitáros próbát a Szentjánosbogár táborban. Nagy öröm volt látni, ahogy a kicsiny mustármag fává növekedett.

- Hogyan tapasztalta, hogy az irodalmat tanítványával miként és milyen mértékben lehet megszerettetni. Ez mindenkinél sikerülhet?

- Ritka kivétel, amikor diákjaim közül valaki hivatásos módon kezd foglalkozni az irodalommal. Azért ilyenre is van példa. Voltak olyanok is, akik a diákszínpadon érintődtek meg, és az egyetemen színházrendezői szakra felvételiztek, vagy kommunikációs szakemberként dolgoznak. De nem kell ilyen messzire menni, hiszen a diákok szoktak küldeni képeket, amikor egy-egy ismerős vers helyszínén járnak, pl. Párizsban a Gare de l'Este pályaudvaron, vagy amikor egy diák disznóváságkor maga elé tartva az állat fejét ezt írta nekem: „Na, kitalálja-e tanár úr, melyik vers jutott eszembe?” (Ady Endre: Harc a Disznófejú Nagyúrral) A többséget azzal lehet megfogni, ha alkotó módon bevonjuk őket a művek feldolgozásába, pl. készíts egy rajzot (vagy valamilyen feldolgozást) egy vers vagy drámai jelenet alapján. Ha csak én közlöm velük, hogy mi a vers értelme, azt nagyon kevésbé fogadják be.

- Mit jelent a Piarista Közösséghez tartozni? Miben látja a személyes példáján a „piaristaság” lényegét?

- Akik benne vannak ebben a közösségben, együtt dolgoznak szerzetesekkel, netán piarista küldetést éreznek magukban... megtalálják a saját válaszukat erre a kérdésre. Csakis a személyes válaszok mellé tudom tenni a magamét, ami valószínűleg nem lesz teljesen más vagy meglepően új. Egyrészt nagyon boldog vagyok, amikor a diákok megosztják velem az örömeiket. Amikor közösen tudunk örülni egy játéknak, feladatnak... amikor nem az van, hogy én tudok valamit és ezt átadom nekik, hanem valamiképpen együtt világosodunk meg. Nagyon kedves piarista élményem, amikor tavaly egy diákcsoporttal ellátogattunk a Tisza-tóhoz, és idősebb rendtársam elvitt bennünket motorcsónakázni. A második kanyarban már arra biztatta a diákokat, hogy próbálják ki a motorcsónak vezetését. Ez a fajta biztatás, hogy meghívjuk őket, tudást és felelősséget adunk nekik... a fiókáknak, hadd bontogassák szárnyukat... nem baj, ha nem lesz még olyan jó... majd kialakul! És igen, igyekszünk őket Istenhez kísérni, mert Jézus szomszajza mindannyiunk lelkét. Szeretné ránk hinteni megváltó véré. Azon igyekszem, hogy hitet ébresszek a gyerekekben Jézus iránt, hogy megtapasztalhassák az Úr szívéből feltörő vízforrásokat, mint a kútnál a samariai asszony, vagy ahogy Dávid írja híres zsoltárában: „csöndes folyóvizekhez vezet, és lelkemet felüdíti.”

A piarista öregdiákok nevében köszönöm a beszélgetést. Munkájában, hivatása gyakorlásában Isten áldását kérjük!

dr. Kölcsi Tamás

Egy ateistából lett piarista, Serényi Tamás gondolatai

Ha hatásadás lenne egy cikk írásának a célja vagy „A téma az utcán hever” szellemes mondásra gondolnánk a szegedi, de egyáltalán a hazai piaristák körében egyedülálló Dr. Serényi Tamás példáját hozhatnánk fel. Mert egy ateistából lett (természettudományi végzettségű, majd fizikából doktorátust szerző) piarista atya tényleg sajátos útja és gondolatai rendkívül érdekesek és elgondolkodtatóak. Miért is? Erről kérdezzük Tamás atya házfőnököt a Szegedi Rendházban.

- A bevezetőben említett, egyedülálló példájáról az igen népszerű Nők Lapja egyik, két éve megjelent számában olvasni (melyet a Piarista Diák lap is lehozott). Gondolom az olvasókat igencsak „meghökkenette” az igen érdekes témájú beszámoló. Nem ismétlésképpen, de térjünk vissza a cikk gondolatiságára. Kérem, meséljen a családi háttéréről, gyermekkoráról, olvasmányairól!

- Szeretettel köszöntöm az olvasókat! Amikor az ország egyik legolvasottabb magazinjától megkeresett az újságíró, hogy szeretne velem beszélgetni, nehéz volt igent mondanom, hiszen az ország és világ előtti ilyen kitárulkozás nem kenyerem. De azt gondoltam, hogy ritkán adatik meg, hogy országos lapban beszéljünk a hitünkről, így mégis elvállaltam a tanúságtevést. Az interjú szép élmény nekem. Az újságíró nagyon kedves és érdeklődő volt. Az interjúban valóban beszéltem a családomról, akik felneveltek, akiktől szilárd értékrendszert kaptam, megtanítottak arra, hogy mi a helyes, és mi a helytelen, mi az érték és mi az értéktelen. Tőlük tanultam emberséget, szolidaritást, szeretetet. Tőlük tanultam meg, hogy mi a szép és mi az igaz. Családomtól tanultam az olvasás szeretetét, ők kezdtek el beavatni a magyar és európai kultúrába. A bibliai történeteket is édesanyám felolvasásában hallottam először. Tudod, nekem mind a négy nagyszülőmet megpróbálta megölni az ellenséges világ. Mindegyiknek menekülnie, vagy bujkálnia kellett. Egyik nagyapám orvos volt, így élte túl, hogy a szovjetek elvitték. Az volt a bűne, hogy református magyar volt. A másik nagyapám szabó volt, így élte túl, hogy a németek elvitték. Az volt a bűne, hogy zsidó magyar volt. A láger felszabadulása után nincstelenül szökött vissza Hamburg mellől a hazájába. A hazaszeretetet tőlük, családomtól tanultam. Tőlük tanultam, hogy a hazát akkor is szeretjük, ha éppen az életünkre tör. Emlékszem, hogy milyen szívesen tanultam kis ötödikesként a Szózatot. „Itt élned, halnod kell”. A felmenőim példát mutattak erről. De valóban nem járt templomba a családunk, Istenről nem igazán volt szó otthon. Nem voltam megkeresztelve, nem voltam hívő. De érdeklődő voltam. Az érdeklődést és nyitottságot szintén a családomtól tanultam.

- Tudom, hogy világi gimnáziumba járt. Ott mely tantárgyakat szerette legjobban? Milyen hatások alakították a személyiségét?

- Otthonról a világ iránti érdeklődést tanultam. Szerettem olvasni, szerettem az irodalmat. De olvastam sokat a természettudományokról. Gimnazista koromban egyre inkább megszilárdult a matematika és fizika iránti érdeklődésem. Sok ismeretterjesztő könyvet olvastam akkoriban.

- Iskolásként főleg mely könyvek keltették fel érdeklődését?

- Pólya György: A gondolkodás iskolája című könyve nagy hatással volt rám, mert a matematika felfedezésének művészetéről oktatott. Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete szintén lelkesített. Nem csak a fizikai felfedezések történetét mesélte el a szerző, hanem bemutatta annak a kornak a szellemi és kulturális milióját is, amelyben a felfedezés megtörtént. Lenyűgöző a fizikai gondolatok fejlődése, az emberiség szellemi kalandja, amelyen a könyv végigvezetett. Ekkoriban olvastam Platónról a Szókratész védőbeszédét, ami szintén izgalmas szellemi kaland volt. Könnyű volt példaképnek látni ezt a kíváncsi, kritikus, szellemi integritásából nem engedő embert, aki inkább vállalja a halált, semmint feladja az igazság kutatását és hirdetését.

- És a TV, rádió hogyan hatott?

- Szerencsére a TV-ben és a rádióban is sok ismeretterjesztő műsor volt abban az időben. A kedvencem a televízió Kalendárium című műsora volt. Egyszer valamilyen délutáni kulturális műsort néztem. Máig a fülemben cseng Mensáros László hangja, amint a Bibliából az első teremtéstörténetet szavalja. Talán az ő hatására olvastam az első sorokat a Szentírásból. Mai napig a Károli-féle fordítást olvasva az ő hangját hallom.

- Származásáról szólna pár szót?

- Hetedikes-nyolcadikos koromban szembesültem azzal, hogy ha fél évszázaddal korábban születek, akkor a származásom miatt én is sárga csillaggal a mellemen masíroznék a Duna felé, és nem biztos, hogy olyan szerencsésen ki tudnék ugrani a sorból, mint nagymamám. De az is lehetne, hogy egy marhavagonban utaznék Lengyelország felé, majd a kéményen fölfüstölnék az egekbe, mint nagyapám nővére és édesanyja. Fölfedeztem, hogy származásom által egy sok évezredes hagyományfolyamban állok. Megéreztem, hogy Mózes, vagy Ábrahám története az én történetem is. Ekkor kezdtem el olvasni az Ószövetséget: Mózes könyveit, valamint a történeti könyveket. A bibliai történetek családtörténété váltak. Ma büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok, hogy Ábrahám leszármazottja vagyok, de legfőképpen arra, hogy az Ábrahám áldásának örököse vagyok Krisztushívőként.

- Mi a véleménye arról, hogy a természettudományok ismerete, magas szinten művelése közelebb visz-e az Istenhez, hiszen e tudományok módszertana lényegében „ateista”, a világot a maga zártságában írja le. Az ön megtérésében milyen szerepe volt a tudományoknak?

- A jó tudomány valóban módszertanilag ateista. Ha nem lenne az, akkor megszűnne tudomány lenni. A tudomány igyekszik megérteni a természetet, tehát Isten teremtő művében mélyed el. Egy Istentől elbűvölt ember elbűvöltségét Isten művei még inkább elmélyítik. Engem mindenesetre elbűvöl a teremtés szépsége, ahogy a matematikában és a fizikában megmutatkozik. Személyes élettörténetemben a matematika és fizika tanulmányozása valóban közelebb vitt az Istenhez. A matematika kamasz koromban egyre inkább olyan dolognak tűnt, amely az anyagtól függetlenül létezik. A matematikáról nem tudtam elhinni, hogy csak az emberi gondolkodás eredménye. A matematika világa mélységében az emberi gondolkodástól és az anyagi világtól függetlennek tűnt a számomra. A matematika tanulmányozása nemcsak a materialista gondolkodásomat kezdte ki, hanem szépségével elbűvölt. Életem első találkozása volt azzal, hogy van szellemi létező, van valami abszolút, ami ráadásul esztétikus, gyönyörű, változatos, izgalmas.

- Tudjuk, az egyetemen matematikát és fizikát tanult.

- Az egyetemen elméleti fizikát tanulva lenyűgözött, hogy néhány egyenletben kifejezhetők azok a törvények, amelyek segítségével a minket körülvevő gazdag, változatos, burjánzó világ működése megmagyarázható. Bámulatos, hogy az emberiség mára a Világegyetem működését milyen mélyen megismerte. Az Ősrobbanást követő pici pillanattól kezdve értjük a világot leíró fizikát. Az általunk megismert törvények csak óriási tömegek közelében, csak óriási energiákon, és csak nagyon kicsi távolságokon mondják föl a szolgáltatást, minden mást megmagyaráznak az anyag működéséből. Hihetetlen, hogy az emberi megismerés néhány évszázad alatt milyen messzire jutott. Hihetetlen, hogy a gyönyörű matematikánk és a világ törvényei ilyen összhangban vannak, egyik alkalmas a másik leírására. És hihetetlen a bonyolult világ mögötti egyszerű elegancia. Olyan jó lenne minél több embernek megmutatni azt a szellemi kalandot, amely a világ megismerése során vár ránk. Olyan jó lenne mind többeket részesíteni a megértés örömeiben. Olyan jó lenne osztozni minél többekkel a Világ megismerésének ekstázisában. Azt hiszem tanárként valami ilyesmivel próbálkozunk...

- Ilyen imponálón magas szintű természettudományi végzettséggel, doktorátussal a háta mögött nem jelentett nehézséget „csak” egy középiskolában tanítani, nem beszélve a gödi szakiskolai kitéről?

- A doktori program során teljesen egyértelművé vált számomra, hogy bár szeretek a fizikával bíbelődni, kutatást folytatni mégis sokkal jobban szeretek a fizikáról szakcikket olvasni. De ennél is jobban szerettem órákat tartani, tanítani. De mi a legfontosabb a tanításban? Talán a tudás, amit átadunk? Természetesen az is, de – azt hiszem – a legfontosabb az, akinek átadjuk a tudást: a diák. A tanítás mindig kapcsolat. Izgalmas dolog fizikát és ma-

tematikát tanítani. Hiszen a természettudomány művelésekor a személyiségünk háttérbe vonul. Mindegy, hogy ki műveli a fizikát, vagy matematikát, mindegy, hogy milyen érzések vannak benne. A tudományos megismerés vastörvényei és a természet maga mondja meg, hogy mi helyes és mi nem. De a tanár mindig a személyiségével van jelen a tanításban. Tanárként egyszerre kell megjelenítenem a tudomány művelésének személytelenségét, és mégis olyan kapcsolatot alakítani, amelyben a diák motiválttá válik, ki tud bontakozni és mindinkább kiteljesedik. Szerettem egyetemistákkal foglalkozni, de úgy éreztem, hogy többet tudok tenni a középiskolások tanítása, nevelése által.

- Hol kezdett tanítani?

- Szegeden a Piaristáknál kezdtem tanítani. Majd, amikor fölismertem a szerzetesi hivatásomat itt lettem prenovícius. A rendi tanulmányaim Vácra, majd Budapestre vezettek. Majd, amikor befejeztem a teológiai tanulmányaimat gyakorlati évre Gödre helyezett a tartományfőnök. Végül az egy évből hat év lett.

- Miért is szeretett annyira Gödön lenni és persze ott tanítani?

- Nagyon szerettem Gödön lenni. A rendházi közösségben lettem igazán piarista. Az iskolai közösségben lettem igazán tanár. A diákjaink jobb emberré, jobb tanárrá neveltek. Egész életemben itt éreztem legintenzívebben, hogy számít, amit csinálok. Számít, hogy megkérdezem egy diákomtól, hogy hogy van. Számít, hogy következetes vagyok a diákkal, és nem engedem a határátlépést, és számít, ha utána érzi, hogy továbbra is számíthat rám, és szeretve van. Számít, ha meghallgatom. Számít, ha rámosolygok. Számít, hogy itt vagyok mellette. Nagyobb tanári teljesítmény volt egy diszkalkúliás gödi diákot átsegíteni a matematika érettségén, mint a pesti fizika faktos csoportom emelt szinten vizsgázó tagjainak felét 90%-os, másik felét 100%-os szóbelihez segíteni. Örülök, ha külföldről kapok egy csomagot benne egy hálás öregdiák fizika doktoriájával. De azt hiszem még jobban örülök annak, amikor egy gödi öregdiák elküldi az újszülött fia fotóját. A Gödön töltött időm utolsó évében indult el egy pilot-program. Bevezettünk egy úgynevezett orientációs évfolyamot, ahol elkezdtünk kialakítani egy új megközelítést a szakképzésben. Az volt az álmunk, hogy a pedagógiai megújulás fölmenő rendszerben új szakképzést alakít ki a gödi iskolában. Egész tanári életem legintenzívebb időszaka volt ez az év. Álmaim iskoláját kezdtük el építeni. Nagyon büszke voltam arra, amikor az év végén egy beszéd fogyatékos fiú tartott a szülői közösség előtt ismertetőt a tanévről. Büszke voltam két évvel később, amikor a gödi fiúk a Kalazanci-us Mozgalom vezetőképzőjén bizonyos területeken ügyesebbnek bizonyultak, mint a pesti gimnáziumból jött diákjaink. Amikor az év elején elkezdtük a fiúkkal a munkát, a csoportból szinte mindenki arról számolt be, hogy az általános iskolában vagy a tanárok, vagy a diákok bántották. Sokan közülük az utolsó sorban ültek, és nem foglalkoztak velük, mert lemondtak róluk. Göd olyan hely volt, ahol nem mondtunk le róluk, ahol bíztunk bennük. Ahol Jézust követve a peremen lévő közép-re állítottuk (Mk 3,3).

- Milyen kár, hogy a gödi iskola bezárt! Képzem, a Tanár Úr is mennyire sajnálta.

- A rendi élet elszólított Gödről. Más feladatok vártak rám. A következő években sajnálattal láttam, hogy az iskola orientációt követő évfolyamainak átalakítása nem sikerült. Sajnos a jelentkezők száma tovább csökkent. Bár ma is hiszek abban, hogy a társadalomnak szüksége lenne erre az iskolára, de sajnos igénye nem volt rá. Kénytelenek voltunk hallgatni a társadalom szavára, hogy nem kellünk, és becsuktuk az iskolát. Szükségszerű döntés volt, de életem végéig fájni fog, ha rá gondolok. A tanítás jelen idejű műfaj. Ami Gödön történt a fennállásának negyed százada alatt, azt senki nem veheti el az oda járt fiúktól, és a nevelői közösség tagjaitól.

Amikor magamban gyászolom az iskolát néha eldúdolom az utolsó ütemeket a Camelot című musical- ből: „Don't let it be forgot [That once there was a spot] For one brief shining moment that was known [As Camelot.” Camelot egy vad világban a lovagi eszmények helye volt, de elbukott. A gödi iskola pedig a magyar piaristaságnak volt különleges helye. A legenda szerint, ha Albion bajban van, akkor Artúr király előjön, és a védelmére kel. Hiszek abban, hogy a peremre szorított, szegény gyerekeknek is előbb-utóbb védelmére kel majd Kalazancius valamelyik mai követőjén keresztül.

- Milyen feladatra szólította el a rend Gödről?

- A tartományfőnök atya Szegedre helyezett, a jelöltek kísérője lettem. Az elmúlt öt évben a szerzetesek kezdeti képzésében vettem részt különböző módokon. A rendbe jelentkező fiatal először prenovícius (jelölt) lesz. Ennek az évnek az a feladata, hogy beilleszkedjen egy rendház életébe, és megismerkedjen a tartomány különböző helyein folyó piarista munkával, bekapcsolódjon néhány apostoli feladatba azon a helyen, ahol lakik. Szóval kap egy kis kóstolót a magyar piaristaságból. Kísérőként az volt a feladatom, hogy a jelölttel közösen figyeljük és értelmezzük a tapasztalatait. Elméleti képzést is kapott. Egyrészt a rendalapító életével ismerkednek ilyenkor a fiatalok, másrészt néhány alapvető rendi dokumentumot olvasunk el közösen. Természetesen a képzés része, hogy a tartomány történetével is ismerkedjünk. Főleg a velünk élő huszadik század történetével ismerkedtünk. Nagyon izgalmas a fiatalok tekintetével ránézni a magyar piarista rendtartomány valóságára. Szép látni, ahogy erősödnek piarista identitásukban, ahogy fellángol a lelkesedésük, ahogy növekszik az elkötelezettségük a karizma iránt. Sok fiatal piarista iskolából jön. Lelkesítő látni, ahogy kitágul a szemléletük a piaristaságról ez alatt a meghatározó év, a jelöltév alatt.

- Szeged, Vác, majd ismét Szeged?

- Három év után egy évre Vádra kerültem, ahol megfigyelhettem, hogyan dolgozik Imre atya a novíciusokkal. A magiszter segítője lettem: promagiszter. Majd az év végén a noviciátus velem együtt Szegedre költözött. Szegeden én lettem a házfőnök, és Gyuri atya a novíciusok magisztere. Én pedig promagiszterként segítem a munkáját. Házfőnökként a szerzetesközösségünkért vagyok felelős. Az a vágyam, hogy olyan közösség tudjunk lenni,

ahol a szerzetesek otthon vannak, a betérő vendég pedig otthon érzi magát. Felelős vagyok a köztünk lévő emberi viszonyok alakulásáért, hiszen nem mindegy, hogy a novícius milyen példát lát tőlünk. Szeretném, ha a novícius jó példát látna arra, ahogy megküzdünk a személyes problémáinkkal, ahogy kezeljük az esetlegesen fellépő konfliktusokat. Ahogy Krisztus szőlőmunkásaiként az ő gazdag szőlőskertjében munkálkodunk. A piarista munka sokszor örömteli, sokszor gyötrelmes. Sokszor ügyesek vagyunk benne, máskor ügyetlenek. Van, amikor lelkesedünk, máskor nyűglődve kitartunk. Fontos, hogy a novícius lássa az életünket, és lássa, hogy az Isten az esendőségünkön keresztül is mennyi életet tud adni a világnak. Láss, hogy mindennel együtt örömteli, gazdag élet a piarista élet.

- Visszatekintve életének alakulására, nem érzi veszteségnek, hogy az Istennel való találkozására oly későn került sor?

- Hiszek abban, hogy Isten előtt „anyám méhében megteremtett volna, már ismert engem.” Hálás vagyok életem alakulásáért, hiszen Isten csendben vezetett engem az utamon. De nem gondolom, hogy már célba értem volna. Felnőtt megtérésem következtében van tapasztalatom arról, hogy mit jelent Istent keresni. Világnézetemet nagyon alaposan át kellett vizsgálnom, át kellett gondolnom. Ez nagy segítségemre van, amikor nem hívőkkel beszélgetek. Néha jobban értem, hogy milyen válasza van szükségére egy nem hívőnek, mint egy olyan testvérem, aki belenőtt a keresztény hitbe.

- Ha most kezdené pályáját, mit csinálna másképpen? Mit bánt meg utólag?

- Életem alakulásáért alapvetően hálás vagyok. Jobban foglalkoztat, hogy a jelenben hogyan döntsek, mint az esetleges múltbeli döntéseim. Természetesen voltak helyzetek az életemben, amikor akár tanárként, akár papként, rendtársként, vagy egyszerűen emberként sebeket okoztam. Ezeket bánom, és igyekszem tanulni belőlük, hogy a jövőben minél kevesebbszer forduljon elő.

- Szabad idejében, ha van ilyen, mit szokott csinálni? Csak szellemi kikapcsolódásra jut idő vagy még a sportolás is belefér?

- Sajnos jóval kevesebb testmozgás van az életemben, mint amennyire szükségem lenne. Egy csendes séta, vagy a teraszon való ücsörgés és nézelődés fel tud frissíteni. Az elcsendesedés fontos időszaka a napomnak.

- Gondolom, sok időt fordít olvasásra.

- Szeretek olvasni. Bár mostanában kevesebb szépirodalmat és több lelkeségi könyvet vagy teológiai művet olvasok. Nemrégiben sokat adott Thomas Keating ciszterci atya „Nyitott tudat, nyitott szív” című könyve a kontemplatív imáról. Szívesen olvasok pedagógiáról is. Igyekszem követni a közélet eseményeit. Szeretek a filmeket. Az érdeklődésem mindig szélesebb körű, mint a rendelkezésre álló lehetőségeim az érdeklődésem kielégítésére. De azt hiszem életem legfontosabb pillanatai azok, amikor igazán Istenre tudok figyelni. Nem tudok betelni Isten finom munkálkodásával, ahogy meglátom a saját, vagy a mások életében.

- A piarista öregdiákok nevében köszönöm a beszélgetést. Munkájában, hivatása gyakorlásában Isten áldását kérjük. Mit üzen a jelenlegi és volt piarista diákoknak, de persze másoknak is?

- Szeretettel köszöntöm az olvasókat, és kérem, hogy imádkozzanak értem, imádkozzanak értünk piaristákért! És imádkozzanak papí, szerzetesi, piarista hivatásokért!

A beszélgetést lejegyezte:

Dr. Kölcsesi Tamás piarista öregdiák.

In memoriam Weeber Tibor

Isten Veled, Kedves Öregdiáktársunk, Weeber Tibor!

Köszönjük megszámlálhatatlan jócselekedeteid, amelyeket Diákszövetségünkért évtizedeken át tettél! Emblematikus figurája voltál Szövetségünknek, állandó jelenlédet mindig fontos volt számunkra. Akár rendezvényeinken, karácsonyi partyjainkon, akár temetőlátogatásainkon találkoztunk Veled, mindig számíhattunk Rád. Személyed mutatja, hogy szükségünk van a fiatal és idősebb tagjaink egyaránt állandó és aktív támogatására, hiszen így tudunk generációkon átívelően működni, támogatni a felnővekvő ifjúságot és Rendünket. Többször mentünk együtt a temetőlátogatásokra még Borián Tiborral, később már Ruppert Józseffel, miközben jókat beszélgettünk/nosztalgiaztunk, sőt, még a Hagyományörző Bizottságban is együtt ültünk évekig! Biztos pont voltál nekünk.

Szomorú a veszteségünk, barátomnak, Oberfrank Ferencnek és Családodnak ezúton kívánok sok erőt! Azt sosem felejttem el, hogy "Keresztapám"-ként mutatott be Oberfrank Feri, és azután is mindig így mesélt Rólad, nagy szeretettel, méltatva kiváló személyiséged!

Megtértél Teremtődhöz, nyugodj békében!

dr. Mikecz Tamás

Hagyományörző Bizottságbeli öregdiáktársad

A Csalad (unokája) részvétnyilvánítása:

Hagy osszam meg veletek, hogy nagypapám, Weeber Tibor Pál (1931-2024) tegnap este elhunyt. Élete talán legmeghatározóbb időszakát töltötte a Piarista Gimnáziumban, később a Diákszövetségben is aktív tag volt. 28 unokát és 36 dédunokát hagyott maga után, én pedig egy rövid részletet szeretnék megosztani "életrajzából", a 40-es évek végéről, amely igen nehéz időszak volt számára, és talán érdekes lehet. A jó harcot megharcolta - a pályát végigfutotta, a Jóisten bőkezű áldása mellett. (A fénykép idén készült, a 65. házassági évfordulójuk ünneplésekor)

"Különösen az egyházi iskolák államosítása keltett nagy ellenállást. A Szülők Szövetsége és a nagy papi iskolák: piaristák, bencések, ciszterciták, jezsuiták, ferencesek egykori diákjai, az ott tanulók hozzátartozói, tiltakozással, tüntetéssel, imahadjárral próbálták ezt megakadályozni. (...) Azt megígérték, hogy a vallásoktatás megmarad. Nálunk is a két hittantanár, dr. Éder-Szászy László és Ohmacht Nándor bejárhattak tanítani, de a rendházba vezető átjáró ajtókat lezárták, később lefalazták. A II. emeleten lévő kápolnát is igyekeztek az iskolától „elszigetelni”. Nagyon megrázó volt az utolsó Te Deum. Sík Sándor mondott búcsúbeszédet, de ennek nem volt politikai felhangja, és nem volt reményvesztett. Ébren akarta tartani a piarista nevelés hatását. Kevés szem maradt szárazon. Az igazgató, Dragos Károly, és az osztályfőnökök, tanárok is nyugodtan, higgadtan viselkedtek, beszéltek. Nekem az utolsó piarista osztályfőnököm Teller József dr., latin-német tanár volt. Osztályfőnökeim sorban: I/C-ben Pfleger Mihály (később Péterre magyarosította vezetéknévét), II/A-ban Balogh Ferenc, majd Mészáros Lajos, III/A-ban Kovács Mihály, IV/A-ban Öveges József, V/A-ban Para Imre, VI/A-ban és VII/A-ban dr. Teller József – az államosítás után Kertész Antal. (...)

Államosítás után tanárainkat nagyon kiválogatták. Zeneakadémiát végzett kiváló tanár, az idős Heszke Béla lett az igazgató. Helyettese, a pártember Kovács János volt a sokkal tevékenyebb irányító. Már az első szülői értekezleten megmondta: „Nehogy azt higgyék, hogy az Önök fiait fogják felvenni az egyetemre! A régi urak, főnemesek gyerekei helyett majd a munkások és parasztok gyerekei fognak tovább tanulni.” Erre Andorka Rudolf tábornok felesége, Verebély lány visszavágott: „Mi nem főnemesek vagyunk, hanem arisztokraták!” Valóban a fia, osztálytársam és barátom, Rudi 1990-ben világszerte híres demográfus, tudós, akadémikus, a Közgazdaságtudományi Egyetem rektora lett.

Mi válogatott jó tanárainkat nagy ellenszenvvel fogadtuk. Ők csodálták a tudásunkat, ami régebbi tanítványaik tudásához képest igen magas szintű volt. Igyekeztek szigorúan

fogni minket, de láthatóan feszélyezettek voltak. A régi tanárainkat kitiltották. A két hitoktató járhatott csak be. A hitoktatást még nem tették fakultatívvá. A Mária Kongregációt sem tiltották be. Az egyházi iskolák államosítása világszerte nagy felzúdulást keltett. A pápa is többször tiltakozott, kiváltképp Mindszenty bíboros elfogása, meghurcolása, bebörtönzése ellen.

Javában folyt az ifjúság átnevelése. Általános iskolákban az Úttörő mozgalom kötelező volt, középiskolákban a Demokratikus Ifjúsági Szervezet, a Diák Önkormányzat végezte ezt a feladatot. A párttagok gyerekeit felvették az egyetemre, származás döntötte el a fiatalok jövőjét. A mi évfolyamunkból első jelentkezésre csak az osztályainkba bizalmiként kívülről bedugott Sármezei Sándort, Tőkei Ferencet (később kínai ösztöndíjas, akadémikus), a behódoló Saly Sándort és Murai Antalt vették fel. A többiek, ha egyáltalán bejutottak, csak munkavégzés mellett, esti, vagy levelező tagozatra járhattak. Több osztálytársamat kitelepítették szüleivel együtt, lakásukat elvették és fizikai munkát kellett végezniük vidéken, többnyire falun. (...)

Az ország összes gimnáziumából való kicsapásomnak a történetét már röviden összefoglalva megírtam; kiegészítettem és javítottam Baumhorn (később Berkeley) István és Juhászi László visszaemlékezésével. (...)

Még egy epizód a gimnáziumi időből. Az osztályban már az államosítás előtt a katedra mellett álló könyvszekrény ajtajára kitettem a Mindszenty József bíboros, hercegrímást főpapi díszruhában ábrázoló, levelezőlap nagyságú, sokszorosított képét. Államosítás után az új osztályfőnök, Kertész Antal, felszólított, hogy távolítsuk el. Eleinte vonakodtam, de mikor láttam, hogy különben ő fogja megtenni, levettem és eltettem a képet. A hittanóra és a kongregációs ülések zavartalanul folytak, amíg gimnáziumba jártam. Talán csak a későbbi MDP tag, kínai ösztöndíjas útja után az MTA tagja, Tőkei Ferenc tanult hittan óra alatt kínaiul. (...)

A gimnáziumból úgy jöttem el, mikor erre az osztályfőnököm felszólított, hogy hosszabb utat tettem meg hazáig. Nem akartam, hogy anyám kérdésére el kelljen mondanom a történeteket. Meg akartam várni apámat, egyszerre tudják meg. Nagyon megdöbbenek, főleg édesanyám. Be

is ment a gimnáziumba, ahol Kovács János igazgatóhelyettesnek elmondta sérelmeinket. Kifejtette: ne higgyék, hogy 7 év piarista nevelését ők pár hónap alatt meg tudják változtatni. Kérte, ne tegyék tönkre a jövőmet. Lehet, hogy közbenjárásának köszönhettem, hogy engem nem az ország összes középiskolájából zártak ki, mint a társaimat. A félévi értesítőmet jóval később a pedellus hozta ki. A magatartás jegy rontotta le egyébként jelesrendű elbírálásomat. Az indexbe volt beírva a miniszteri rendelet száma, melyen alapján kizártak az ország összes gimnáziumából. Heszke Béla igazgató és Kertész Antal osztályfőnök írta alá. Ezután keserves korszak köszöntött be életembe. Attól féltem, hogy házkutatást fognak tartani, s ez a szüleimnek is kínos lesz. Elégettem a kompromittálhatónak tartott irataimat a WC-ben. Egyre jobban elhatalmasodott rajtam a félelem és a jövőtlenség képe. Ez már kórossá vált, orvosi kezelésre szorultam."

Magyar Piarista Diákszövetség Közhasznú szervezet
Elnök: Balázs Sándor, Főtitkár: dr. Wiedemann János
Adószám: 19013581-1-41
Számlaszámok:

1. számla: CIB Bank: 10700024-70492613-5110 0005
BIC (SWIFT) kód: CIBHHUHB
IBAN szám: HU26 1070 0024 7049 2613 5110 0005

2. számla: OTP Bank: 11708001-20504685
BIC (SWIFT) kód: OTPVHUHB
IBAN szám: HU68 1170 8001 2050 4685 0000 0000

Székhely:

1052 Budapest, Piarista köz 1.

Honlap: <http://www.mpsdz.hu>

E-mail: iroda@mpsdz.piarista.hu

Tagnyilvántartási ügyek: Novotnik Ádám Elérhetőség: + 36 20 268 6154

E-mail cím: novotnikadam@gmail.com

Hivatalos órák: előzetes telefon egyeztetéssel.

Gazdasági ügyek: dr. Kovács György

E-mail cím: drgykovacs@gmail.com

Tagdíj: aktív keresők évi 7000 Ft. Nyugdíjasok, tanulók évi

3000 Ft. Külföldön élők 40 €, vagy annak megfelelő más deviza.

Adományokat a fenti számlákon köszönettel fogadunk. Befizetés a kiküldött csekkel vagy banki átutalással a fenti számlákra lehetséges.

Készült a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával.

Nemzeti
Együttműködési
Alap

A Piarista Diák következő, 99. száma 2025 őszén jelenik meg.

Lapzárta: 2025. szeptember 15.

Piarista Diák • Kiadja a Magyar Piarista Diákszövetség • Nyilvántartási szám: 163/440/1/2008

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság: Borza György senior és dr. Mikecz Tamás. Felelős kiadó: Balázs Sándor elnök.